JAVA-BODE.

[N]IEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1859. Woensdag, 5 October, N°. 80.

[H]OOFD-BUREAU: Te **Batavia**, bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij LE ROY & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE, te **Tagal** bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT, te **Madioen** bij G. A. HOGENRAAD, te **Padang** bij H. R. VAN WIJK, Rzn., voor de Buitenbezittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te ***Amsterdam.***

[P]rijs per half jaar voor *Batavia* .... *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java* .... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen* .... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland* .... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorde.
Bij eerste of meerdere herhaling *f* **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

Bij het perse leggen dezer Courant was de MAILBOOT aan het opstoomen.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut *doet te weten:*

[D]at Hij, willende overgaan tot het vaststellen der voorwaarden [en] bepalingen, waarop de hieronder volgende lands middelen op *Ja*[*va*] [*e*]*n Madura* voor 1860 zullen worden verpacht;

[L]ettende op de artikelen 20, 29, 31 en 36 van het reglement op [het] beleid der Regering van *Nederlandsch-Indie*;

[H]eeft goedgevonden en verstaan:

[T]e bepalen als volgt:

[D]e volgende landsmiddelen op *Java* en *Madura* worden over [18]60 verpacht op de voorwaarden en bepalingen, krachtens de [or]donnancie van 8 September 1858, (staatsblad no. 109), voor [he]t loopende jaar in werking, met toepassing voorts van het re[gl]ement voor de verpachting van 's lands middelen op *Java* en [*M*]*adura*, gearresteerd bij publicatie van 16 October 1853 (staats[bla]d no. 86), zoo als die is gewijzigd bij het besluit van 27 Augustus 1857 no. 30 (staatsblad no. 77), als:

a. de pacht van het slagten van rundvee en buffels,
b. de pacht van het slagten van varkens en den verkoop van varkensvleesch;
c. de pacht der pandjeshuizen;
d. de pacht van den *Javaschen* en *Chineschen* tabak in de residentien *Bantam* en *Batavia* en in de afdeelingen *Buitenzorg* en *Krawang*;
e. de pacht der overvaarten en tolbruggen;
f. de pacht van de houtbosschen te *Ponthang* en *Anjer* in de [re]sidentie *Bantam*, zoomede op het eiland *Toenda* ter noordkust dier residentie.
g. de pacht van de *Krawangsche* bosschen, die aan het gouvernement toebehooren;
h. de pacht der vogelnestklippen;
i. de pacht der po- en topho- of Chinesche dobbelspelen voor *Batavia, Samarang* en *Soerabaija*.
k. de pacht van het spelen van waijang in de residentie *Batavia*:
l. de pacht van het hoofdgeld der Chinezen in de residentie *Batavia*:
m. de pacht van het hoofdgeld der Chinezen op het eiland *Madura* (met uitzondering van het regentschap *Pamakassan*):
n. de pacht van het regt, om van den visch, die in de residentie *Batavia* wordt ingevoerd of verkocht, eene belasting te heffen:
o. de pacht der visscherijen in de residentie *Bantam*:
p. de pacht der visscherijen in de oostwaarts van *Batavia* gelegene residentiën, waar dit middel bestaat:
q. de pacht van den verkoop van arak, rum en tjoe in het klein op *Java* en *Madura:*
r. de pacht van de belasting op de neringen, beroepen, handteringen en bedrijven onder de inlandsche en daarmede gelijk gestelde natien, woonachtig in het district der stad en voorsteden van *Batavia:*
s. de pacht van de *Duizend Eilanden.*

II. De verpachting geschiedt door het hoofd van gewestelijk bestuur ter hoofdplaats van het betrokken gewest.

Hiervan is echter, voor zoo ver de plaats betreft, uitzonderd de residentie *Madura*, alwaar de verpachting zal gehouden worden:

voor het regentschap *Madura*, te *Bangkallang*:
voor de regentschappen *Pamakassan* en *Sumanap*, te *Pamakassan*.

De dagen der verpachting worden vastgesteld en bekend gemaakt door den directeur der middelen en domeinen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van *Nederlandsch Indië* geplaatst en, voor zoo veel noodig, in de *Inlandsche* en *Chinesche* talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 28sten September 1859.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no 71.)

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de tweede commies ter algemeene secretarie J. H. du Puy.

Ontslagen:

Eervol, van toevoeging aan den gouvernements commissaris voor de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, de tweede commies ter algemeene secretarie C. W. Walbeehm.

Benoemd:

Tot adsistent-resident van het Wester-kwartier der Ommelanden van Batavia de adsistent-resident, tevens magistraat en fiscaal te Palembang, A. Fitz Verploegh.

Tot eersten stadsgeneesheer te Batavia, de tweede stadsgeneesheer, tevens eerste stadsheelmeester aldaar C. Swaving, medicinae et artis obstetriciae doctor.

Tot lid der sub-kommissie van onderwijs te Bezoeki J. W. van Rijck, adsistent resident van Bondowoso.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie W. F. A. Eckhardt.

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie P. L. Stennekes.

Bevorderd:

Tot eersten luitenant bij het regiment Oost-Indische cavallerie, de tweede luitenant F. [illegible] Putt, van het regiment.

BIJ DE MILITAIRE [illegible]KUNDIGE DIENST.

[illegible]

Met [illegible] militaire geneeskundige dienst te [illegible], [de off]icier van gezondheid der derde klasse H. Lieck, thans te Serang.

Geplaatst.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Palimanang, de officier van gezondheid der tweede klasse A. H. Kunze, thans ter beschikking te Batavia.

Overgeplaatst:

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der tweede klasse A. Rosman, thans te Ternate.

Bij de civiele en militare geneeskundige dienst te Ternate, de officier van gezondheid der tweede klasse C. D. T Husemann, thans te Soerabaija.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen.

Door de algemeene rekenkamer, gedurende de maand Augustus 1859.

Benoemd:

Tot eersten klerk, de tijdelijk buitengewone klerk A. A. Voorneman en de klerk L. C. Mutter.

Door de Hoofdcommissie van onderwijs in Nederlandsch-Indië, gedurende de maanden July, Augustus en September 1859.

Benoemd:

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Padang Pandjang, de tweede onderwijzer aan de eerste school te Padang, O. E. Hansen.

Tot tweeden onderwijzer aan de gouvernements eerste lagere school te Padang, de ondermeester aan de gouvernements lagere school te Poerworedjo, J. H. Toorop.

Tot tweeden onderwijzer aan de gouvernements derde lagere school te Soerabaija, de derde onderwijzer aan de gouvernements eerste lagere school aldaar P. C. van Ghert.

Tot derden onderwijzer aan de gouvernements eerste lagere school te Soerabaija, de onderwijzer aan de gouvernements lagere te Sumanap H. Schoemaker.

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Sumanap, de ondermeester aan de gouvernements lagere school te Soeracarta J. B. Coenraad.

Tot vierden onderwijzer aan de gouvernements tweede lagere school te Soerabaija, de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Rembang N. P. L. Boijer.

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Rembang, de vierde onderwijzer aan de gouvernements tweede lagere school te Soerabaija J. Leegstra.

Tot ondermeester aan de gouvernements derde lagere school te Weltevreden L. W. van Buel.

Tot kweekeling aan de gouvernements derde lagere school Soerabaija, J. A. van Orssagen.

NOG EEN SOLDAAT.

(*Slot.*)

1.

„Dat is spoedig beantwoord, moeder, sprak hij, moed vattende. De goede menschen bragten mij en het lijk van hun zoon naar hunne woning bij Ligny. De zoon werd begraven, ik genas na een lang lijden. Aan de zorgvuldige verpleging van het brave meisje heb ik het te danken, dat ik aan het leven werd teruggegeven. De dronk wijn, dien ik haren broeder heb gereikt, werd mij rijkelijk vergoed. Zonder haar lag ik bij de duizend anderen op het slagveld in één kuil verzameld. En wat het voor menschen waren, die mij liefderijk opnamen? Wel, eerlijke brave lieden, die eene middelmatige hoeve in eigendom bezaten. Frits, de zoon werd soldaat, half vrijwillig, half genoodzaakt; want Napoleon nam zijn volk, zoo als het hem behaagde. Nu was de goede Frits dood, en bij den oogst, toen ik weder mijne volle kracht had herkregen, miste de oude Sibyl, dus heette de vader, den werkzamen arm zijns zoons. Toen trad ik in de plaats van Frits op; ik rekende het mijn pligt te zijn. Op mijn brief aan u geen antwoord bekomende, wilde ik vertrekken, zoodra de drukte was verminderd. Maar toen werd de oude man, den vader bedoel ik, bedlegerig en stierf. Hij had het verdriet over den dood zijns zoons niet kunnen verzetten, en wij, Kaatje en ik, bestelden hem ter aarde naast zijn zoon. Toen kon ik weder niet weg, aleer Kaatje een goeden trouwen knecht had. Deze werd eindelijk gevonden, en ik greep den wandelstok. Daar ben ik nu allen gezond en wel wedergevonden. Dat is een groot geluk.

„En Kaatje? vroeg de moeder vorschend.

— Zij zal ook wel frisch en gezond zijn, denk ik," antwoordde Maarten.

Doch nu vertelde hij dien avond niet meer, maar bleef stil en eentoonig. De moeder dacht er het hare van en de vader misschien ook. Ten minste zagen beiden elkander lagchend aan, nadat zij een onbemerkten blik op Maarten hadden geslagen. Maar zeggen deden zij ook niets, dan slechts zeer zacht de vader tot de moeder: „Wij zullen zien, oudje! Komt tijd, komt raad!"

3.

De herfst ging voorbij, Maarten was weder gewoon in het ouderlijk huis en werkte als braaf zoon vlijtig en onafgebroken. Voor het overige merkten de ouders nogtans wel op, dat hij niet zoo geheel hetzelfde van den veldtogt was teruggekomen als hij was vertrokken. Vroeger was er in het geheele dorp geen vrolijker knaap geweest dan Maarten; thans zag men hem maar zelden lagchen, en hij ging rond als een druiloor.

„Dat moet veranderen, zeide Grondman tot zijne vrouw. Hij heeft ergens een splinter zitten, die moet worden uitgetrokken.

— Ik weet waar de splinter zit, sprak de moeder een paar dagen later met een lagchend gezigt. Hij steekt in het hart, en diep genoeg, geloof ik. Gisteren beluisterde ik onzen jongen in den slaap en hoorde hem zuchten.

— Wat zuchtte hij dan moeder?

— ‚Kaatje!' zuchtte hij.

— Ik dacht het wel, antwoordde Grondman nadenkend. Nu, als het meisje eerlijk en braaf is, zullen wij zien. Ik wil de zaak eens overleggen."

De week, het was ongeveer veertien dagen voor kersmis, ging vader Grondman op reis, zoo als hij voorgaf, om zijne bloedverwanten te bezoeken. Twee dagen voor kersmis kwam hij terug, stil, te midden van den nacht, en niemand zag hem des voor anderen daags, dan de moeder, die hem in huis liet. Toen hij des morgens Maarten ontmoette, zag hij er zeer vergenoegd uit, en de moeder eveneens. Eene verborgene vreugde straalde uit hunne oogen. Maarten bespeurde het niet; hij drukte zijn vader de hand, gaf berigt omtrent het voorgevallene en ging weder rond, droomend en druilend, als altijd sedert zijne terugkomst uit den veldtogt.

[*Wordt vervolgd.*]

Op Dingsdag, den 11 October, voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het plein achter de Javasche Bank, door van Slooten, Morgan & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Weeskamer te Soerabaija, van wijlen Jan Rudolph Fenning Nieuwland, in leven zonder beroep.

Door de Weeskamer te Batavia, in de faillissement van den chinees Lie Hoetong.

Door de Weeskamer te Soerabaija, in het faillissementen van Kwakanghan en Gantiongho.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 1 tot en met den 4 October 1859.

HOTEL WILLEM II. Meijer Cluwen, van de Binnenlanden. — J. L. de Leeuw, van Samarang. — Stumpff, van Idem. — J. Warncke, van Soerabaija. — Beerens, van Idem. — Epke, van Mr. Cornelis. — Tan Ham, van Idem.

JAVA HOTEL. A. Hardes, van de Reede. — Wierts van Coehoorn, van Idem. — L. Klein, van Singapore. — J. H. Walter, van Samarang. — A. Voorendijk, van Panaroekan. — H. Teerlink, van Melbourne. — A. C. Wandal, van Kopenhagen

Vertrekkende Personen.

L. de Maret en familie.

Advertentiën.

Bevallen van een' ZOON, de Echtgenoote van
J. C. SAIJERS.
18 September 1859. (3141)

Birth, on the 27th instant Mrs. *John Falk* of a *Son.*
GANG-CHAULAN, September 1859. (3159)

Bevallen van eene DOCHTER *C. E. Tottens, Tiekens.*
KRAMAT, 3 October 1859. (3148)

Op den 27 Augustus jl. is te Japara overleden, de Heer *Jan Anthonij Batiest*, oud 70 jaren, geliefde echtgenoot van de inlandsche vrouw.
(3152) SIPA.

Op heden overleed, na eene kortstondige ziekte onze geliefde zuster en behuwd zuster, *Anna Catharina Fuhri.*
E. J. L. FUHRI.
Uit. aller. naam.
BATAVIA, 21 September 1859. (3152)

Op den 8sten dezer overleed alhier, Vrouwe *H. J. Gerlagh*, dierbare echtgenoote van
(3110) R. G. VAN PREHN.
BUITENZORG, 24 *September* 1859.

Heden overleed kalm en zacht onze moeder en behuwd moeder, *Elisabeth Wilhelmina Caspersz*, geboren *Bach*, in den ouderdom van 61 jaren.
Namens de overige familie
J. H. HAGEN
E. W. HAGEN.
geb. *Caspersz*
PATTIE, 24 September 1859. (3134)

Heden overleed alhier, na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, in den jeugdigen leeftijd van elf jaren, onze innig geliefde oudste dochter *Elisabeth, Susanna.*

Ieder die haar gekend heeft zal kunnen beseffen welk een harden slag daardoor is toe gebragt aan hare diep bedroefde ouders.
J. D. H. KUIJP,
S. B. KUIJP, *Lapré.*
SOERAKARTA, 25 *September* 1859. (3128)

Heden overleed tot onze innige droefheid onze jongste lieveling, ***Jan Jacob,*** in den ouderdom van circa een jaar.
SAMARANG, den 25 September 1859.
A. DE BRUIJN
(3126) *en Echtgenoot.*

VENDUTIE

Op *Donderdag* den 6den October 1859,
Voor het Commissiehuis van
Abeelen, Dennison en Co.,
VAN
puike Boter,
Koek, Banket- en **Suikerwerk,** Engelsche **Zadels, Stalborstels,**
een factuur
SPIEGELS
in **Vergulde Lijsten.** (3135)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van morgen voor rekening van belanghebbenden verkoopen:
10 Balen MOLTON DEKENS,
2 " ZEILDOEK en L. 138
1 Kist PROPATRIAPAPIER.
(5162) ABEELEN, DENNISON en Co.

De ondergeteekenden zullen op hunne
Vendutie van Donderdag
mede verkoopen:
8 vaten Fransche Wijn,
1 kist 161 dozijn
COROMANDEL-DOEKEN.
(3141) ABEELEN, DENNISON en Co.

HOUT-VENDUTIE

op Donderdag den 6den October 1859,
op het Heemradenplein,
door
JOHN PRYCE & CO.,
à 4 pCt Vendusalaris,
van groote en kleine
DJATTIEHOUTEN BALKEN.
(3130)

Hout-Vendutie

op Vrijdag 7 October,
OP HET HEEMRADENPLEIN,
door
(3137) CASSALETTE EN Co.

Op Vrijdag, 7 October aanst.,
zullen door
CASSALETTE & CO.,
nog worden verkocht

20 stuks
buitengewoon groote
en fraaije
MAKASSAR-PAARDEN,
pas aangebragt per brik ***Antoinette*** en van af heden op het plein der Javasche Bank te bezigtigen.

NB. Om 9 uren pregies worden de Paarden verkocht **onder de loods over het IJshuis.**

Het HOUT zal als naar gewoonte om 10 uur worden verkocht op het Heemradenplein.

NB. Poekoel 9 djadi DJOEWAL KOEDA-KOEDA die tanah lapang sebrang gedong aijar batoe.
Itoe KAIJOE nanti bakal djadi di djoewal bagimana biassa die Heemradenplein poekoel 10. (5182)

OP DE VENDUTIE

van Vrijdag den 7den October,
ten huize van den Chinees ***Lim Kesien*** te *Pintoe Ketjiel*, in den Chineschen kamp
DOOR
J. Speet,
zullen ook worden verkocht:
1 span goed gedresseerde en hardloopende

WAGENPAARDEN.
(Macassaren.)
(3183)

OP DE VENDUTIE

van Vrijdag den 7den October, door
J. SPEET,
ten huize van den Chinees *Lim Kesien*, te Pintoe Ketjiel, in den Chineschen kamp,
zal worden verkocht:
een zeer fraai

RIJPAARD,
Bastaard, Arabier donkere Appelschimmel, goed gedresseerd en hoog vier voet vier duim. (3176)

Vendutie

Vrijdag, den 7den October,
ten huize van den Chinees LIM KESIEN,
te *Pintoe Ketjiel*, in den *Chineschen Kamp*,
door
J. SPEET,
van eenen grooten chineschen inboedel, als:
Wagens, Paarden, Chinesche en Europesche Meubelen, eene groote hoeveelheid Goud, Zilver, Juweelen en Paarlen.
Almede:
ZEVEN WOON- EN WINKELHUIZEN,
in de Chinesche Kamp. (3180)

Vendutie

op Maandag den 10den October 1859, op
ten huize van den Heer A. H. BLO...
... *Pasapattan*, door
GEBRS. ROSELJE & Co. voor ...
van Canapés, Stoelen, Kasten, Tafels, Lampen, ...kanten, Spiegels, Schilderijen, Serviesen, Zilver en Glaswerk.
Wijders:
Goedloopende Paarden, Rijtuigen, enz. (31..)

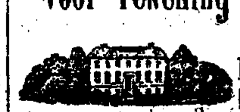
VENDUTIE

op Maandag den 10den October 18..
voor het commissiehuis van
JOHN PRYCE & CO.,
à 4 pCt. Vendusalaris,
VAN DIVERSE LIJNWAD...
Cambrics, Jaconetten, CHINESCHE Zijde in rol... dito. voor Jassen, diverse Kramerijen,
100 KISTEN GLAZEN DAKPANNEN
(uitgezocht)
500 kisten Zeep,
Boter in vaten van 80 pd. enz., ...
en ten elf ure precies:
voor rekening van den boedel van wijlen den Chine...
Lim Pengbouw,

van een erf bebouwd met e... steenen huis met pannen ...dekt, gelegen in de Chinesche Ka... aan de *Groote Rivier*, geregistreerd bij de verpondi... onder No. 6929. (31..)

De ondergeteekenden zullen
op den 10den October 1859,
voor rekening van een boedel, publiek verkoopen:

Een erf bebouwd met een steen... Huis met pannen gedekt, geregistre... bij de verponding onder No. 6929, ... gelegen in het **Chinesche Kamp** aan de Groote Rivi...
(3155) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op den 10den en 11den October,
door
H. M. VAN DORP,
des avonds ten 7 ure, in een der Lokalen de... HARMONIE, van

Boeken, Instrumenten, Kaarten en Mineralien,
nagelaten door wijlen Dr. ZOLLINGER, onder d...
Instrumenten bevinden zich:
Een PSYCHROMETER in etui.
" groot MICROSCOOP van Oberhauser.
" Maximum en Minimum THERMOMETER.
" AROMETER met zilver.
" THERMOMETER, etc.
De mineralien zijn allen op Java verzameld.
Nog zal op deze verkooping verkocht worden, een... uitgezochte Verzameling van
Muzijk voor Piano.
De Catalogus van een en ander zal Zaturdag worden verzonden. (3112)

VENDUTIE

Woensdag den 12 October,
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
VAN DIVERSE LIJNWADEN,
verlakt Kap- en Tuigleder, verlakt Doek, Chinesche Bloempotten met voetstukken, een partij Lood in Blokken, Provisien in blik, fraaije Damaste Tafel-Lakens en Servetten,
MEUBELEN,
RIJTUIG LAKEN.
Chineesch Aardewerk.
GOUD- EN ZILVERWERKEN, ENZ.
(3179)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 11den *October* 1859,
zal voor het Commissiekuis van
GEBRS. ROSELJE & Co.,
voor rekening van belanghebbenden *à tout prix* worden verkocht, een pas per „ADÈLE," van Decima aangebragt factuur

JAPANSCHE GOEDEREN,

zoo als nog nimmer op Java is aangevoerd, bestaande hoofdzakelijk uit:
Groote en Kleinere Schutzels,
in gelakte ramen op voetstuk, prachtig bewerkt met ***Zijde*** en ***Stroo Figuren,***
KASTEN, SECRETAIRES, TAFELS
in diverse grootte en vormen,
Werktafels, Knapen, Schilderijen,
Hombre-, Werk-, Maçon-, Handschoen-, Papier- en Toilet-doozen,
SCHRIJFCASSETTES, THEEKISTJES,
met 2 à 3 PORCELEINEN POTTEN, ETAGÈRE voorwerpen, 150 dozijnen porceleinen KOPPEN en SCHOTELS, VAZEN, enz.
wijders:
500 kisten Sakkij.
8000 stuks Bezems.
225 „ Japansche planken.
Alle de **LAKWERKEN** zijn wat vorm, lak en pracht van incrustratie betreft, **ZOO SCHOON** dat het niet mogelijk is daarvan eene waardige omschrijving te geven, maar verdienen bezigtigd te worden.
NB. Het **LAKWERK** zal stuksgewijze en de **KOPPEN & SCHOTELS**, per dozijn worden opgeveild.
Van af heden zijn de Goederen reeds te bezigtigen. (3154)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 11den October,
à 2 pCt. Vendusalaris,
op het plein achter de Javasche Bank,
van

DJATTIE HOUTEN BALKEN,

Sindoor Houten Balken, Stalplanken, Meubelhout,
Daksparren, enz.
en van

10 stuks groote en fraaije

Macassaarsche Paarden,

per *Antoinette* ontvangen.
(3165) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

Op den 13 October e. k.

zal door de Heeren
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
te Batavia

het onverdeelde met hijpotheek bezwaarde ½ aandeel in het
Nederlandsche Indische schip

FATHUL MOBARAK,

met deszelfs Inventaris, toebehoorende aan de gefailleerde Arabieren **Said Abdul Gadir bin Achmat Assegaf** en **Said Abdul bin Rachman Alie Assegaf,** worden verkocht.
Namens den hijpotheekhouder
SECH SAID BIN SALIM NAOEM.

VERKOOP VAN EEN HUIS

op Dingsdag den 25 October 1859,
zullen de ondergeteekenden ten huize van den Weledelen Heer **Jacometti**, op ***Tanabang,*** publiek verkoopen:
... ten 10 ure precies:
...
Het HUIS en ERF, gelegen op ***Tanah Sirie***, thans bewoond door den Hoog Edel Gestrengen Heer **G. Vospoet**, aangeslagen bij de verponding voor ***ƒ 30,000.***
(3466) JOHN PRYCE & Co.

Le Soussigné vient de recevoir de *Paris*
un bel assortiment

D'ARTICLES DE MODES.

(3472) **A. BEDIER.**

Societeit de Harmonie.

STAFMUZIJK,
op Woensdag, den 5den October, a. s. des avonds ten 8 ure.
Namens de Directie:
De Secretaris,
(3133) E. JEEKEL.

MAÇONNIEKE SOCIETEIT.

VERGADERING,

Donderdag, 6 October 1859.
I. J. J. SNELLEBRAND,
(3181) *Secretaris.*

Inrigting

VOOR
LAGER EN MIDDELBAAR ONDERWIJS,
Koningsplein, hoek Gang-Holle.
De Ondergeteekende, ***Directeur*** van bovengenoemde Inrigting, wenscht, zooveel in zijn vermogen is, alle ouders in staat te stellen om hunnen zonen het Onderwijs aldaar te doen geven; daarom heeft hij zijne voorwaarden voortaan gesteld, als volgt:
Voor EEN KOSTLEERLING per maand ***ƒ 70.*** — of ***ƒ 840.*** — 's jaars.
Voor EEN LEERLING in den halven kost ***ƒ 35.*** — of ***ƒ 420.*** — 's jaars.
Voor EEN buiten den kost ***ƒ 28.*** — 'smaands.
Voor KINDEREN van Ambtenaren wier bezoldiging onder de ***ƒ 300.*** — is, van Officieren beneden den ***rang*** van Majoor, worden deze prijzen elk met ***ƒ 10.*** — per maand verminderd. Voor TWEE of meer KINDEREN uit EEN HUISHOUDEN wordt nog eene geëvenredigde vermindering toegestaan.
BATAVIA, 1 *October* 1859.
(3180) I. J. J. SNELLEBRAND, *Instituteur.*

Op nieuw Ontvangen:
Een prachtig factuur

GOUDWERKEN,

als:
Paruren en Demi-Paruren met fijne Steenen en Koralen, ..., Oorringen, Medaillons, Ringen, Glasvaas, Horologiesleutels, Manchetten, Vest- en Hemden-knoopjes met Koralen, Potlooden, Flacons met gouden stoppen, bij
OLISLAEGER,
(3121) *Juwelier en Goudsmid. — Rijswijk.*

Versch Amer. Meel,

Direct van Boston.
ROOD MERK.
(3118) ABEELEN, DENNISON & Co.

Voor Heeren Officieren,
die de Expeditie medemaken, zijn bij

BRANDON & CO.

te bekomen:

REGEN-MANTELS,

van Leids Poliniet.

UNIFORM-JASSEN,

van Leids Poliniet,

PANTALONS

van Leids Poliniet
ALSMEDE:
zeer doelmatige
VELDBEDDEN MET SPRING-VEEREN.
LEDEREN KOFFERS.
en
REIS-TASSEN. (3113)

De

WAGEN-VERHUURDERIJ

..., schuins tegen over de schoutswoning, ... worden
Abonnementen aangenomen.

Ontvangen:
Een factuur Eng. **ZADELS, KAPLEDER en LATEN**, in verschillende soorten.
(3175) A. BEDIER.

Pas ontpakt:
Een keurig Factuurtje

ZILVERWERK,

WEE CABS ...
Kristallen Brood- en Suikermandjes met Zilveren Hengsels, Dozen à 12 Theelepeltjes en Garnituur, Salade Lepels en Vorken.
Bij
OLISLAEGER,
(3122) ***Juwelier en Goudsmid Rijswijk.***

Met toestemming van de Hoofd-commissie van Onderwijs,
wenscht de ondergeteekende, zich weder als vroeger, onledig te houden met het geven van Onderwijs in de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen, Algemeene Geschiedenis, Aardrijkskunde en hetgeen verder tot eene fatsoenlijke opvoeding behoort.
G. M. MOOIJEN,
Wed. *Wildanger.*
1ste huis Gang Secretarie,
Batavia, 29 September 1859. (3120)

BLIK IN KISTJES,

bij
(3119) ABEELEN, DENNISON EN Co.

GOEDE VATWIJN,

Wijn in kisten à 4 dozijn van verschillende ge-
„ „ „ „ 1 „ } renomeerde merken.
COGNAC John Alberty in vaten.
„ „ „ „ **kisten.**
„ **Ve. Moulle.**
„ **Castillon.**
„ **Coutarel.**
fransche SIROPEN, geassorteerd.
„ **PRUIMEN d'Ente.**
„ **OLIJVEN en CAPERTJES.**
„ **CONSERVES in soorten.**
CHAMPAGNE Ve. Cliquot.
„ **Mun.**
„ **Pernier ...**
„ **Gibert.**

PORTWIJN,

Kirschwasser, Vruchten op water,
fransche GELEIJEN, geassorteerd.
Bij
(3171) L. PLATON EN Co.

Puike

GRAS-BOTER,

van het merk van Rossem.
KINDER SCHOENTJES EN LAARSJES.
Bij
GEBRS. VEIT.
(3158) *Passer Senin.*

Op nieuw ontvangen:
Een factuur

BEHANGSEL-PAPIER.

...

Fraaije ijzeren Ledikanten.

Bij
(3167) JOHN PRYCE EN Co.

Pas Ontvangen:

BORDEAUX-WIJN,

in kisten van 1 en 2 dozijn,
VERSCHILLENDE SOORTEN VAN CHAMPAGNE,
Madera, Selsterwater op ½ kruiken, Witte en Groene Absinthe, Haantjes Bier, Marasquino van Focking,

BOTER,

merk VAN ROSSEM,

MANILLA SIGAREN No. 2,

Cortado en Havana model.
(3174) A. BEDIER.

Engelsche Reiswagens,

EENE BENDIE VOOR TWEE PAARDEN,
TWEE CABRIOLETS,
EEN LIGTE TOERWAGEN,

bij
(3161) ABEELEN, DENNISON en Co.

Worden gevraagd:

om dadelijk in dienst te treden

TWEE KLERKEN,

eene duidelijke en vlugge hand schrijvende, tegen een maandgeld van ZESTIG gulden.
Adres onder Letter **F.** bij den uitgever dezes. (3177)

Een **NEDERLANDER** onlangs alhier aangekomen, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk bij den Handel geplaatst. — Bekend met het **Boekhouden**, de **Duitsche, Fransche,** zoomede des vereischt **de Engelsche Correspondentie** en verdere kantoor werkzaamheden, verzoekt hij hierop reflecterenden zich wel te willen adresseren sub Ltt. D. D. Bureau dezer courant. (3163.

LET WEL.

Aan gezagvoerders van Schepen van **TJILATJAP naar BATAVIA bestemd,** wordt ***f* 100.**— vracht aangeboden, tot den overvoer eener **Scheepsboot** met toebehooren.
Adres
(3156) J. KRUIJMEL *te Batavia.*

EEN INDISCH GENEESHEER,

naar Europa vertrekkende, wil zich onder billijke voorwaarden gedurende den overtogt met de behandeling der zieken belasten.
Adres franco brieven Lett. **A.** Boekhandelaar
(3159) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Een Jong mensch, 's avonds eenige uren beschikbaar hebbende, wenschte die gaarne te bezigen tot het verrigten van eenig **Schrijfwerk.**
Adres: franco Lett. **P.** bij
(3142) H. M. VAN DORP.

VERLOREN op het Koningsplein nabij den Gang-Pool,

EEN GLADHARIG HONDJE,

wit en zwart gevlekt, hoog ***één en een halve voet,*** of daaromstreeks, gehoorzamende op den naam van ***Dick.***
De vinder kan op eene goede belooning staat maken.
Adres den Heer F. H. TIEDEMAN,
(3129) *Koningsplein, hoek Gang-Secretarie.*

TE HUUR Tegen primo December a. s. het **Toko Lokaal**, tegenover de *Javasche Bank*, geoccupeerd door **L. Platon & Co.**
(3146) E. CHAULAN, DEELEMAN & Co.

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN.

— *Ongesteldheid der maag en der lever.* — Zelden wordt een man behoorlijk gewaardeerd gedurende zijnen leeftijd, maar wanneer zijnen naam op eenmaal roemruchtig wordt dan moet indedaad zijn genie of goed geluk ons verwonderen.

Hij wordt met eer bekroond die het menschelijk geslacht vrijwaart voor pijn, ziekte en ontaarding. Niet allen is dit veel beteekenend triomf behaald geworden in Groot-Brittanie, maar ook in Amerika, in Holland, in de Oost en West Indiën waar deze onvergelijkelijke Pillen noodzakelijk zijn geworden in elk huisgezin. Slechte spijsvertering zoo heerschend in de verzengde luchtstreek geneest terstond door dit magtig, geneesmiddel hetwelk in Suriname en Java is ingevoerd geworden in de hospitalen, en duizenden, welke geene andere uitkomst voor hunne elende zagen dan het graf, betuigen er hunne dankbaarheid voor.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—

Te Batavia	bij S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	» M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	» F. Neumann.
» Soerakarta	» W. Veldman.
» Djokjokarta	» Buijs & Co.
» Salatiga	» F. Kruthoffer.
» Tagal	» Wed. Dort.
» Cheribon	» Cheriman.
» Cheribon	»
» Samarang	» H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (3030)

TE KOOP of **TE HUUR**

EEN HUIS.

EENE
WAGEN-VERHUURDERIJ
EN

Eene Wagen-Fabriek.

Te bevragen bij
(3125) L. VAN TRAPPE, te *Samarang.*

BOEKHANDEL LANGE & Co.

voor het

LEGER

in ruimen voorraad:
GEDRUKTE UITBETALINGSBOEKEN,
Menageboeken, Strafboeken, Schietregister,
DIVERSE

ORDERBOEKEN,

model No. 14, Uitrukkende Staatjes,

Muziek- en Marschboeken,

een en ander overeenkomstig
ALGEMEEN VERSPREIDE NOTA.

De goedkeuring die ***Zijne Excellentie, de Luitenant Generaal Kommandant van het Leger,*** aan bovengenoemden heeft willen schenken, doet ons eene algemeene invoering verwachten.
Aanvragen liefst zooveel mogelijk Korpsgewijze en ***bloc.*** (3109)

PIERRE DUFOUR. Histoire de la Prostitution, chez tous les peuples du monde, depuis l'antiquité la plus reculée jusqu'à nos jours, 6 vol. jolies reliés. . . . . *f* 22,—.
En vente chez
(3170) G. KOLFF & Co.

TIJDSCHRIFTEN VOOR 1860.

De abonnenten, die eenige verandering verlangen in de toezending hunner **Periodieken voor het jaar 1860,** verzoek ik vriendelijk mij daarvan *ten spoedigste* berigt te geven, zullende anders dezelfde Geschriften zonder oponthoud door mij worden aangevraagd en vervolgd.
Ik vestig tevens de aandacht mijner Abonnenten op het door mij verzonden

Nieuw Tarief van Dagbladen en Tijdschriften.

Van af 1860 zullen mijne noteringen volgens dat tarief geschieden.
Het bedrag der abonnementen wordt vooruit betaald.
H. M. VAN DORP.
Batavia, 1 October 1859. (3127)

STALEN PENNEN,

van verschillend merk en Fabriekaat
Superieure qualiteiten,
à *f* 2,— *f* 3,— *f* 4,— tot *f* 10,— per gros.
per 25 Gros of meer met aanzienlijk rabat.
Batavia, 1859.
(3147) H. M. VAN DORP.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den Heer *Jan Anthonij Batiest,* gelieven opgaaf of betaling te doen binnen *drie* maanden na heden aan
De Testamentaire Executrice
SIPA.
Japara, 27 September 1859 (3153)

Vertrekkende Personen.

W. de Val vertrekt naar Nederland, gemagtigden *Reynst en Vinju.* (3124)

Houders van Cognossement aan order over:

9 kn. Calicots, gemerkt $^{ETK}_{PZ}$ **$** 398/406.
afgeladen te ***Rotterdam,*** in het schip **Kosmopoliet,** kapitein ***J, Bouten,*** adresseren zich tot
(3143) B. KOPERSMIT en Co.

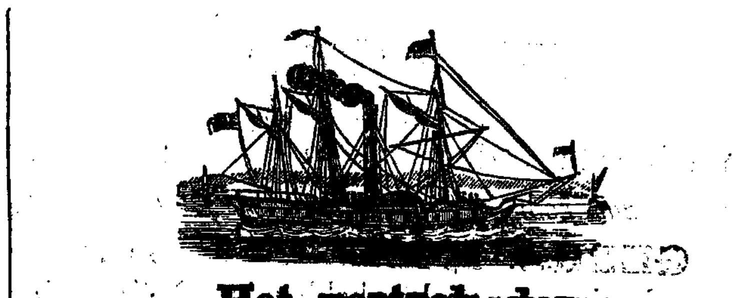
Het Stoomschip
KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Kapt. E. LEWIS,
zal Woensdag aanstaande, den 12den dezer van hier naar

Samarang en Soerabaija

vertrekken.
De Directie
(3158) MACLAINE, WATSON & Co.

Het vertrek der

STOOMBOOT
SEMARANG,

naar **Samarang** en **Soerabaija** is voor de maand **OCTOBER**
bepaald als volgt:

Van BATAVIA	naar SAMARANG,	den 6den	
» SAMARANG	» SOERABAIJA,	» 9	»
» SOERABAIJA	» SAMARANG,	» 13	»
» SAMARANG	» BATAVIA,	» 16	»
» BATAVIA	» SAMARANG	» 21sten	
» SAMARANG	» SOERABAIJA	» 24	»
» SOERABAIJA	» SAMARANG,	» 28	»
» SAMARANG	» BATAVIA	» 31	»

Telkens des morgens ten 8 ure.
Nadere informatiën bij
de Agenten
(3145) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Vrijdag-morgen, den 7den October,
zal het Stoomschip

PADANG,

naar **SAMARANG, SOERABAIJA, MACASSAR, TIMOR-KOEPANG, BANDA** en de **MOLUKKOS** vertrekken.

Omstreeks den 8sten October vertrekt het Stoomschip **MACASSAR** naar **PONTIANAK** en **SINGAPORE.**

den 9den October het Stoomschip **AMBON,** via **MUNTOK** en **RIOUW** naar **SINGAPORE** vertrekken.
Nadere inlichtingen bij
W. CORES DE VRIES.
Batavia, 28 September 1859. (317[illegible]

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Snelzeilend en voor den overvoer van Passagiers uitmuntend ingerigt
Ned. Schip

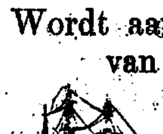

KOSMOPOLIET,

kapt. J. BOUTEN.
Deze bodem voert eenen bekwamen SCHEEPSDOCTOR en eene melkgevende **Koe.**
Het vertrek van hier is bepaald tegen de laatste helft der volgende maand.
Nadere informatiën te bekomen **alhier,** te **SAMARANG** en **SOURABAIJA** bij
de Agenten
(3175) B. KOPERSMIT en Co.

Passage naar Rotterdam.

Wordt aangeboden met het voor den overvoer van Passagiers uitmuntend ingerigt
Nederlandsch Barkschip

KRIMPENERWAARD,

kapitein J. SPEENHOFF
om tegen het laatst van *October* a. s. van SOERABAIJA of van hier derwaarts te vertrekken.
Voor nadere informatiën gelieve men zich te wenden tot de heeren ***Fraser Eaton & Co.*** te SOERABAIJA en alhier bij
de Agenten
(3149) MACLAINE, WATSON en Co.

Passage naar Nederland

Wordt aangeboden met het
Nederl. Schip

HONIGBY

kapitein VAN DER VALK
voerende een bekwamen ***Doctor,*** en zijnde voor overvoer van Passagiers zeer doelmatig ingerigt.
Dit snelzeilende Schip zal in het begin der volgende maand **van SAMARANG over BATAVIA** vertrekken.
Nadere informatiën bij de Gevolmagtigden
(3169) J. CEZARD.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 5 October 1859, No. 80.

Bijzondere beschouwingen.

BORGTOGTEN.

In weinige landen voorzeker speelt de borgtogt eene zoo groote rol als in deze gewesten, en in geen land wordt ten dien aanzien minder systematisch gehandeld dan hier.

De noodzakelijkheid, om daaromtrent meer vaste regelen vast te stellen, kan in weinig woorden worden aangetoond.

Bij elke met het gouvernement aantegane verbindtenis wordt verlangd, dat door belanghebbenden twee gegoede borgen worden gesteld voor rigtige nakoming der verbindtenis.

Meestal wordt het aan de residenten overgelaten, de gegoedheid der borgen te beoordeelen.

Wel zegt de wet (burg. wetboek art. 1823), dat de gegoedheid van een borg alleen beoordeeld wordt naar zijne vaste goederen of op naam staande schuldbrieven ten laste van den staat; doch dit beginsel is zoo moeijelijk te handhaven, dat als zeker kan worden aangenomen, dat bijna geene enkele belangrijke uitbesteding of verpachting tot stand zou komen, wanneer men zich aan den letterlijken inhoud daarvan wilde gedragen.

Bij sommige suikercontracten, voor 20 jaren gesloten, loopt de borgtogt over een bedrag van millioenen, bij opiumverpachtingen dikwijls over niet veel minder.

Waar zijn de borgen te vinden, die aan onbezwaarde eigendommen of schuldbrieven dergelijke sommen bezitten?

Vervalt men eenmaal in afwijkingen van de wet, dan wordt de deur opengezet voor willekeur, — wanneer ook voor die afwijkingen geen vaste regel wordt aangenomen.

Geldt het vreemde Oosterlingen, dan is het natuurlijk, dat de resident zich houdt aan het advies van de betrokkene hoofden.

Is degene, wien men als borg stelt, niet op den besten voet met die hoofden, of hebben die hoofden, wat niet zelden het geval is, er belang bij, dat die overeenkomst niet doorgaat, — dan is het ligt nategaan, in welken geest het advies wordt gegeven.

Men zegge niet, dat het in dezen niet mogelijk is, eenigen regel aantenemen en dat men wel verpligt is, zich op de regtschapenheid dier hoofden te verlaten.

De vreemde Oosterlingen toch betalen eene zekere belasting op hun inkomen. — Het bedrag dier belasting, gepaard met het bezit van onbezwaarde eigendommen, zou, bij gebrek aan beter, zeer goed tot maatstaf kunnen worden genomen.

Men zou dan ten minste niet zien gebeuren, dat iemand, die geene vaste goederen bezit en niet meer dan *f* 50 belasting s/m op de inkomsten betaalt, aangenomen werd als borg voor leverantien, die ligt een halve ton en meer bedragen, terwijl een ander, die onbezwaarde eigendommen heeft en vijf of zes maal meer inkomsten geniet (de belasting tot maatstaf genomen) afgekeurd wordt, omdat hij niet bevriend is met het hoofd zijner natie, terwijl de eerste, die niets bezit, het voorregt heeft, om in bloedverwantschap of vriendschapsbetrekking tot dat hoofd te staan.

Meermalen is ook de opmerking, en zeker niet zonder grond, gemaakt, dat, bij overeenkomsten met het Gouvernement, de soliditeit van den contractant-zelf niet het minste in aanmerking genomen wordt, terwijl het er alleen op aankomt, of zijne borgen solide en gegoed zijn.

Zoo kan het gebeuren, dat men, in het bezit zijnde van genoegzame eigendommen, om de nakoming van het contract te waarborgen, zich eenige levering niet ziet toegewezen, omdat de gegoedheid der borgen niet voldoende blijkt; — terwijl, zonder eenige de minste zwarigheid, aan iemand, die niets bezit, die zelfde leverantie wordt toegewezen, omdat men zijne borgen meer solide acht.

Dat die borgtogt de afdoening van zaken dikwijls belemmert, spreekt wel van zelf.

Wie toch zal borg willen zijn in eenige belangrijke zaak, wanneer aan die borgstelling niet een aandeel in die zaak of wel andere voordeelen verbonden zijn?

En zou niet, in vele gevallen, eenige aannemer het werk of de leverancie iets goedkooper kunnen aannemen, wanneer hij niet verpligt ware, aan zijne borgen een goed aandeel in de voordeelen aftestaan?

En toch, hoe weinig zekerheid geeft die borgtogt? men kan heden onbezwaarde eigendommen bezitten en die morgen bezwaren of tot kontant geld maken.

Men kan eigendommen bezitten tot eene waarde van *f* 100,000 en zich als borg verbinden op tien plaatsen voor tien ondernemingen, die ieder over meer dan eene ton loopen, en het is vooral bij verpachtingen van het opium debiet, dat men dit laatste ziet gebeuren.

Trouwens is het opmerkelijk, hoe ligt men als borgen, voor de aanzienlijke sommen daaraan verbonden, personen aanneemt, die geen enkel onbezwaard eigendom bezitten, alleen omdat zij, als hoofden der Chinezen, een zekeren invloed bij de gewestelijke besturen genieten. Dat ook dikwijls het gouvernement-zelf aan borgtogten weinig waarde hecht, blijkt uit de volgende omstandigheid.

Bij aankomst op Java is men verpligt, twee borgen te stellen. In de acte van borgtogt, die daarvan opgemaakt wordt, staat onder anderen duidelijk: « verklarende wij ondergeteekenden hierbij uitdrukkelijk, dat, onder voorschreven verband van onze zijde, mitsdien ook zijn, alle kosten welke door het gouvernement voor verpleging in het een of ander hospitaal, voor genezing of voeding, alsmede voor logies en kleeding dan wel ter eenigerhande andere zake, ten behoeve van gezegden persoon, mogt worden voorgeschoten of gemaakt."

Dit is eene verklaring, ten opzigte der kosten van verpleging in een hospitaal, zoo formeel en stellig, als men die maar met mogelijkheid kan verlangen.

En wat gebeurt nu, wanneer de persoon, ten wiens behoeve de borgtogt gepasseerd is, ziek wordt en zich naar het gouvernements hospitaal laat brengen? Dat men hem niet opneemt, zoo hij niet alvorens eene verklaring kan vertoonen van twee ingezetenen, die zich voor de verpleegkosten als borgen stellen.

Het is meermalen gebeurd, dat personen, ter goeder naam en faam bekend staande ingezetenen, ten wiens behoeve de eerst bedoelde borgtogt wel en deugdelijk was gepasseerd, niet in het hospitaal werden opgenomen, niettegenstaande hun toestand onmiddelijke hulp vorderde, en zij aanboden kontant geld te storten, als waarborg voor de verpleegkosten: — omdat, zoo als gezegd is, die opname niet kan plaats vinden zonder een nieuwen borgtogt van twee gegoede ingezeten, welke voor personen, die pas aangekomen zijn, niet altijd zoo gemakkelijk en spoedig te verkrijgen is.

Is het gouvernement dus zelf overtuigd van het onvolledige van den eersten borgtogt, of liever den tweeden — want, bij vertrek uit Europa, heeft men ook reeds borgen moeten stellen voor eventueele verpleegkosten in een hospitaal, — zoodat die voor de directie van het hospitaal eigentlijk de derde borgtogt is, — waarom dan niet die onvolledige maatregelen afgeschaft en het borgtogt-systeem naar een vast stelsel zoodanig geregeld, dat men bij magte is, het te handhaven en men niet onderscheidene gouvernementsinstellingen lijnregt tegen elkander in ziet handelen, zoo als thans dagelijks gebeurt, wanneer de borgen, die het vendukantoor aanneemt voor het bedrag der koopsom van onroerend goed, door de weeskamer niet aangenomen worden, wanneer men, onder eerste verband, twee derden van de getaxeerde waarde wil opnemen; — zij het ook, dat die getaxeerde waarde veel minder dan de koopsom bedraagt.

W.

Samarang. (*Redactie*).

BATAVIA.

TELEGRAFISCH BERIGT.

Men berigt ons van Bandjermassing:

Twee vijandelijke bentengs zijn genomen door kapt. Schiff met 80 man. Het verlies van onze zijde bedraagt 6, dat van den vijand 30 man. De Tjipannas is gezonken, door het springen der ketels, waarbij 4 man zijn geblesseerd.

De Resident Bosch is naar Batavia vertrokken.

— Voor de aanstaande Bonische expeditie zijn ingehuurd de volgende schepen:

a. voor het overbrengen van troepen:

Philips van Marnix, Willem I, Johanna, liggende ter reede van Batavia,

Egidia en Paulina, Robertus Henricus, Biesbosch, Louis Meijer, Geertruida Maria, van Samarang;

b. Ziekenschepen:

Loevesteijn, Staatsraad Ewijck, van Batavia.

c. Vivres schepen:

Stad Dockum, Canton, van Batavia;

d. Kolenschepen:

Zaanstroom, Jakoba Helena, van idem.

Verder zullen de *Bulgersteijn* en de *St. Jan* koelies van Macassar naar Boni overbrengen, en de *Ida Wilhelmina* trekossen en karren van Pasoeroean naar Soerabaija overvoeren. Aan boord van de transport en ziekenschepen van Batavia zullen ook 200 koelies worden ingescheept. De cavallerie en artillerie zullen te Samarang aan boord gaan. Het vertrek der expeditie moet tusschen den 15den en 20sten dezer maand bepaald zijn.

— Toen wij, in ons Nommer van ll. Zaturdag, de benoeming van Dr J Einthoven tot eersten stadsgeneesheer te Batavia mededeelden, vermeenden wij dit berigt uit eene bron te hebben ontvangen, aan wier geloofwaardigheid niet de minste twijfel bestaan kon.

Dat dwalen menschelijk is, leerden wij echter op nieuw, daar toch de *Jav. Courant* van heden deze benoeming logenstraft, door de officiele mededeeling, dat de heer Dr. C. Swaving, thans tweede stadsgeneesheer te Batavia, tot die betrekking geroepen is.

Zoo ons ooit eene dwaling genoegen deed, was het voorzeker deze, daar toch, onzes inziens, de Heer Swaving, door zijne lange en trouwe diensten, de meeste aanspraken op die betreking kon doen gelden. Het is ons dus aangenaam, ZEd. met die benoeming, van zoo veel gewigt voor Batavia's ingezetenen, geluk te kunnen wenschen, terwijl het ons tevens van harte verheugd heeft, dat de hooge regering, in deze, zich warsch van alle kabaal getoond en eere gegeven heeft wien eere toekwam.

Onrust, 4 October. Gisteren had alhier een diner plaats, gegeven ter eere van den commandant en verdere officieren van H. B. M. Schroefstoomschip *Esk* aldaar in reparatie liggende, door den Kapitein-Luitenant ter zee commandant van het Etablissement, de commanderende officieren van Z. M. schepen Bali en Padang en de verdere Etats Major der Nederlandsche schepen, thans te Onrust aanwezig.

Het zoogenaamde schippershuis was smaakvol gedecoreerd; onder vlaggen en groen verborgen, hadden de zalen een inderdaad feestelijk aanzien. Het was een verrassend gezigd, het van buiten af te beschouwen, die prachtige, door Esmiol bestuurde tafel en daar een dertigtal personen in de schoone marine-uniform te zien aanzitten.

Menige dronk werd aan wederzijdsche kroonen toegebragt, maar geene werd door zulk donderend handgeklap gevolgd, als die op de *ladies at Batavia, they were astonishing beautiful, they said.*

De muziek van het 10 bataillon, door den majoor Smits goedgunstig afgestaan, bragt veel bij tot veraangenaming van dien genoegelijken avond, welke voorzeker een goed denkbeeld bij de Engelschen over de Nederlanders zal achterlaten, daar zij, naar ik verneem, zelf verklaarden, nog nimmer in hunne lange loopbaan, zoo eervol en gastvrij ontvangen te zijn, als in deze Nederlandsche kolonie.

— Men schrijft ons uit de Palemb. binnen-bovenlanden: Gij, die zelf de couranten helpt maken, waarin zoo-veel staat over radicaal en examen van ambtenaren, moest mij toch eens uitleggen, hoe het moet met sommige onzer met civiel gezag op de belangrijkste posten in de Palembangsche boven-binnenlanden bekleede ambtenaren, die reeds zoo vele jaren het gevorderde examen in *Indië* hebben afgelegd (dus geene Delftenaren) en buitendien het grootste bewijs van geschiktheid jaren achtereen practisch hebben gegeven; ze krijgen maar geene definitive ambtenaars aanstelling, terwijl een Delftenaar (charmante jongen *du reste*) na zooals ik geloof 3 jaren beschikbaarheid op de hoofdplaats, reeds controleur 2de kl. is geworden.

Moeten nu onze Burgemeesters der belangrijke bovenlanden nog eens examen doen en naar Batavia toe? Als nu die niet-Delftsche ambtenaren van daar weggenomen worden, dan is er veel kans, dat de boel op de flesch raakt, en wij soldaten weêr ijselijk sjouwen moeten, want dat zijn zwamkloppers (civiele) die nog al van wanten weten.

Gij zult vragen, hoe ik, een militaire zwamklopper, voor een civiele van dat ras, ijver? *Que vous dirai-je?* omdat men de ambtenaren, door mij bedoeld, onregt aandoet en het mij tegen de borst stuit. Verder, dienstbelang dat is eigenbelang; houdt men men die meedoeners hier, dan hebben onze beenen meer kans tot rust; ook al omdat het onderling harrewarren op buitenposten geen stijl meer is. enz, enz.

Batavia. — Bij het telegraafkantoor te Anjer is een seinmast opgerigt en dat kantoor tevens voorzien van een volledig stel seinvlaggen, volgens het *Universal code of signals for the mercantile marine of all nations by Marryatt and Richardson.*

Deze inrigting, waardoor aan de gezagvoerders van de te Anjer ter reede liggende, of aldaar voorbij varende schepen gelegenheid wordt gegeven, om berigten per telegraaf te verzenden, of van de voor hen bestemde berigten mededeeling te ontvangen, wordt den 10den October a. s. in gebruik gesteld.

Madura. — In den morgen van den 16den September jl. zijn de in 's lands boeijen te Bangkalang aanwezige gevangenen gezamentlijk uitgebroken.

Na twee policiedienaren met steenworpen en gescherpte bamboezen gewond te hebben, maakten zij zich meester van de wapenen, die zich in de woningen van den hoofd-cipier en van de mandoers bevonden.

Het gelukte den rijks-bestierder van Madura bij tijds, de hoofdpoort van buiten te doen sluiten en den ringmuur met gewapend kampongs-volk af te zetten.

De adsistent-resident begaf zich dadelijk naar de gevangenis en trachtte de in verzet gekomenen door toespraak tot orde te brengen, waarin hij echter niet slaagde, terwijl de belhamels niet onduidelijk lieten blijken, zich door geweld een uitweg te willen banen.

Om grootere ongelukken te voorkomen, was de adsistent-resident genoodzaakt, van vuurwapenen gebruik te maken, hetgeen ten gevolge had, dat een der wederspannigen, Asbar, alias Roebasa, die tot de straf des doods veroordeeld was, werd neder gelegd, waarna de anderen in de gevangenis terug trokken en de deuren van binnen sloten. Het gelukte daarna hen te bewegen, de bij zich hebbende wapenen over te leveren, terwijl in dien tusschentijd eene der deuren van de gevangenis open geloopen en het binnenvertrek door de gewapende magt bezet was geworden. Binnen korten tijd waren toen alle gevangenen in de magt der policie.

Uit het onderzoek is gebleken, dat de belhamels *dertien* in getal waren, allen tot de straf des doods veroordeeld; zij hadden de andere gevangenen opgeruid.

Het is voornamelijk aan den Rijks-bestierder te danken, dat deze poging tot ontvlugting mislukt is.

(*J. C.*)

Samarang, 30 Sept. In den nacht van den 26sten dezer, omstreeks ten 1 ure, is de Inlander genaamd *Pak Moerah Alias Toijoedo,* Loerah van de Kampong *Petèmpen,* terwijl deze zijne ronde in genoemde Kampong deed, door een klapperdief met een grasmes aan den hals verwond geworden, ten gevolge waarvan hij onmiddelijk den geest gaf.

De dader, zijnde *Pak Siëm Alias Sengodjoijo*. Kabaijan van gemelde Kampong, bevindt zich thans in verzekerde bewaring.

— In den namiddag van den 27sten dezer is eene Tambangan met eenige Javaansche vrouwen op de reede alhier door hooge zee omgeslagen, met het ongelukkig gevolg, dat niettegenstaande door de equipage van het Barkschip *Kaap Hoorn* de noodige hulp verleend werd, twee der vrouwen daarbij het leven hebben verloren.

— Men verneemt dat vele gebouwen van het kampement te *Banjoe Bieroe* bij *Willem I* afgebrand zouden zijn. De oorzaken zijn ons vooreerst nog onbekend.

NEDERLAND.

Rotterdam, 9 Aug. Men leest in de *Staats-Courant* het volgende. De koning heeft, bij een cabinetsschrijven van den 13den Junij jl., No. 17, gerigt aan den minister van kolonien, Hoogstdeszelfs landgoed *Bronbeck,* aan den Velperweg, nabij Arnhem, gelegen in eene der schoonste en gezondste streken van Nederland, ten geschenke gegeven tot de inrigting van een koloniaal militair invalidenhuis.

Nu de bijzondere bestemming, welke in de laatste maanden aan dat landgoed tijdelijk gegeven was, weldra zal ophouden, haasten wij ons, deze grootmoedige schenking van den koninklijken beschermheer van het daar te stellen invalidenhuis te vermelden als een nieuw en openbaar blijk van 'skonings hooge belangstelling in het leger en 's rijks overzeesche bezittingen, waardoor den ouden en voor den vijand verwonden soldaat eene onbezorgde toekomst wordt bereid.

Verheugen wij ons in het vooruitzigt, dat nu spoedig de gelegenheid zal aanwezig zijn, om den invalide der koloniale landmagt, ter belooning van bewezene diensten, met liefderijke zorgen te omringen, ten einde voor hem een schoon verleden te verbinden aan een gelukkig heden; niet minder is het te wenschen, dat zulk een bemoedigend vooruitzigt velen onzer landgenooten zal opwekken tot vrijwillige dienstneming bij

het Indisch leger, dat zoo menigvuldige blijken geeft van moed, beleid en trouw.

— Het schroefstoomfregat *Zeeland*, hetwelk den 13den Julij te water moest gebragt worden en dien dag over eene lengte van 10 ellen was heengeschoven, is heden middag, na verschillende malen aan eene zeer groote krachtsontwikkeling weerstand te hebben geboden, met behulp van twee fregatten, die voor het schip waren gebragt om het te ligten, door het stoomschip Cycloop van de helling gesleept, terwijl men van den wal aan weerszijden van het dok kaapstanders in het werk had; die gevaarlijke manoeuvre, waarbij zoowel de bevelvoerenden als de ondergeschikten met zorg en bekwaamheid zijn te werk gegaan, is zonder eenig ongeluk afgeloopen. De oorzaak van het niet afloopen van de Zeeland schijnt daarin te liggen, dat de helling, die voor minder lange schepen is daargesteld, te vlak ligt. Algemeen was de vreugde, toen het schip, na zoo lang wachten, eindelijk te water was.

— Den 27sten Julij had te Haarlem een vreeselijk ongeluk plaats. Bij het dempen van de Oude gracht, enz., is met het afbreken van het zoogenaamde Verwulft, een gedeelte van dat verwulfsel, ter lengte van p. m. 8 ellen, eensklaps ingestort, met het ongelukkig gevolg, dat twee werklieden, welke daaronder werkzaam waren, door het nederstortende puin zijn verpletterd; de lijken waren vreeselijk verminkt. Beide ongelukkigen, Mooij en Hoogensteyn genaamd, waren gehuwd en laten onverzorgde betrekkingen achter. Een ander der werklieden, welke zich op het verwulfsel bevond, is door tijdige hulp gered en met eenige ligte kneuzingen vrijgekomen. Eenige uren daarna had er weder een bedroevend ongeluk plaats: bij het maken van evolutien op het excercitie-veld, even buiten de Nieuwpoort, ontving een der toeschouwers, een 18-jarig jongeling, van een paard, dat door een der cavalleristen aan de hand werd gehouden, een slag tegen het hoofd, hetwelk daardoor deerlijk werd gekwest. De ongelukkige verkeert, naar men verneemt, in een bedenkelijken toestand.

— Men meld uit Sprang dd. 30 Julij: Als een bewijs dat de moederlijke liefde, indien hare kinderen in gevaar verkeeren, alle opoffering zelfs van eigen leven gering schat, diene het volgende geval:

De vrouw van D. v. U., tot de mingegoede ingezetenen dezer gemeente behoorende, bemerkende dat haar kind, hetwelk op straat speelde, in gevaar verkeerde door een hollend paard te worden overreden, ijlt er aanstonds naar toe, doch heeft geene gelegenheid meer, om het kind van die plaats weg te nemen, werpt er zich over heen, ten einde het met haar eigen ligchaam te beschermen en behoedt het alzoo voor alle letsel.

De moeder is, hoewel in geen levensgevaar verkeerende, op onderscheidene plaatsen gewond; behalve dat haar arm deerlijk is gekneusd of gebroken, bekwam zij een slag van het paard tegen haar hoofd en een op haar schouder, welke haar veel pijn veroorzaken.

— Den 14den Augustus zal ter reede van Texel, aan boord van het fregat *Admiraal van Wassenaar*, commandant de kapt. ter zee jhr H. J. L. de Vaynes van Brakell, worden ingescheept een detachement koloniale militairen, sterk 125 man, onder geleide van den 2den luit. van het Oost-Indisch leger, J. M. Courtois. Zij zullen naar Lissabon worden overgevoerd, om aldaar over te gaan aan boord van het koopvaardijschip Alcor, gezagvoerder T. J. van Oppen, dat thans van de vroeger bekomene zeeschade is hersteld. Het detachement zal met dien bodem naar Java vertrekken, onder het commando van den kapitein der infanterie van het Oost-Indisch leger J. G. van Harrevelt.

— Jhr. M. Salvador heeft uit Manheim aan de kiezers te Haarlem geschreven, dat hij, tot lid van den raad gekozen wordende, het mandaat zou aannemen, en pogingen aanwenden bij de hooge regering, om aan zijn burgerpligt ten spoedigste met naauwgezetheid te kunnen voldoen. Werkelijk is de heer Salvador bij de herstemming gekozen. Tengevolge dezer verkiezing heeft, naar men verneemt, bereids de heer Tutein Nolthenius zijn ontslag gevraagd als burgemeester, en moet bij den heer van der Hucht, majoor-comm. der dd. schutterij, gelijk voornemen bestaan. Ook zegt men, dat verscheidene raadsleden het plan hebben, om hun mandaat als zoodanig neder te leggen.

FRANKRIJK.

Kamp van Chalons, 7 Aug. De keizer is in het kamp alhier aangekomen, en is door de soldaten met de levendigste toejuichingen ontvangen. De kreet van leve de keizer! ging eensteming op uit de duizenden, die hier gekampeerd zijn. Deze warme toegenegenheid heeft op den keizer een diepen indruk gemaakt.

Generaal Schramm, commandant van het kamp, generaal Marey Monge, inspecteur-generaal der cavallerie, die eene zending te Chalons heeft, en de generaals, bevelhebbers der divisien en brigades van het kamp, zijn den keizer te gemoet gegaan. De troepen vormden een dubbele linie van de bogt (*gare*) tot aan de keizerlijke tent.

De keizer begaf zich vooraf in zijn tent, maar na eenige minuten rust, is hij weer buiten gekomen, om de werken, die hij bevolen had op de model-pachthoeve, achter zijn tent gelegen, op te rigten, te bezigtigen. Het zijn uitgestrekte gebouwen, voor een groote landelijke onderneming bestemd.

Te 7 uren had er een diner plaats, waartoe alle generaals en chefs van corpsen waren uitgenoodigd. Gedurende dezen tijd bereidden de soldaten den keizer op hunne wijze een verrassing, 't was een algemeene illuminatie van het kamp met transparenten, gekleurde glazen, venetiaansche lantarens en vreugdevuren. Het eene corps had al meer zijn brein gewet dan het andere voor deze algemeene illuminatie, zoodat de keizer, toen hij van tafel opstond, een tooverachtig schouwspel genoot.

Heden morgen te 6 uren weerklonken de trommels, klaroenen en militaire fanfaren van het eene einde des kamps tot het andere, en alle corpsen begaven zich op het manoeuvreer-terrein. De keizer zou in persoon commanderen en zelf over de resultaten, door twee maanden onderrigt en oefening verkregen, oordeelen. Te half zeven stonden alle troepen in linie van bataille. De keizer nam het bevel op zich, en liet verschillende manoeuvres verrigten, welke met een nabootsing van den veldslag van Solferino eindigden.

Deze manoeuvres hebben geduurd van $6^1/_2$ tot $9^1/_2$ uren, terwijl de keizer is blijven door commanderen.

Na de manoeuvres, heeft de keizer belooningen uitgereikt aan de officieren en soldaten, hem door den minister van oorlog, die den keizer in het kamp vergezelde, aangewezen.

Te 11 uren is de keizer in de tent gegaan en heeft gedejeuneerd met alle generaals en chefs der corpsen, die zich in het kamp bevonden. Z. M. heeft herhaalde malen zijne tevredenheid over de vorderingen der troepen betuigd.

Een nieuw en langer bezoek in het kamp is door den keizer voor de maand Sept. aangekondigd. In den avond heeft de keizer alle verschillende kampementen naauwkeurig bezocht: op deze uitgestrekte vlakte kunnen gemakkelijk 150,000 man legeren en volgens gemaakte berekeningen, is zij eenige malen grooter dan het veld van Mars te Parijs. Dien avond, even als den vorigen, was het kamp geïllumineerd, de soldaten hadden dubbel tractement, en een dubbel rantsoen vleesch, wijn en koffij ontvangen.

Het kamp van Chalons heeft, sinds onze troepen daar legeren, een theater, waarvan de voorstellingen druk bezocht worden. De tooneelzaal is zeer goed ingerigt en met zorg versierd, terwijl de troep uit de beste acteurs is zamengesteld. Op bevel speelde men gisteren *La Rose de Saint Flour* en twee vaudevilles van 't paleis *Royal* en de *Variétés*. De keizer vereerde deze voorstelling met zijne tegenwoordigheid en lachte hartelijk over de grappen van een komiek.

9 Aug. 5 uren 's morgens. Heden morgen is de keizer op dit uur naar Plombières vertrokken, waar hij den dag zal doorbrengen. Morgen namiddag te 5 uren zal hij naar St. Cloud terugkeeren.

— Er is sprake van onderhandelingen, die aangeknoopt zouden zijn tusschen de maatschappijen tot aanleg en exploitatie der spoorwegen van Lyon naar de Middellandsche Zee en Orleans aan de eene, en de Fransche en Zwitsersche gouvernementen aan de andere zijde, en wel ter overweging en uitvoering van een plan tot het graven van een tunnel door den Simplon, ten einde op dat punt eene regtstreeksche communicatie tusschen Frankrijk en Opper-Italie te verkrijgen. Naar men beweert, zou deze doorgraving minder moeijelijkheden opleveren en minder tijd kosten, dan die van den Mont-Cenis. De genoemde maatschappijen moeten hebben aangeboden, zich met de uitvoering dezer werkzaamheden te belasten, op voorwaarde eener subsidie van de Fransche, Zwitsersche en Piemontesche gouvernementen.

— Men leest in de *Abbévillois:* Een eenvoudig werkman heeft dezer dagen een belangrijk mechanisch vraagstuk opgelost, door de uitvinding van een werktuig, hetwelk door eenvoudigheid van inrigting en buitengewone krachtsuitoefening, de bewondering der industrieele wereld verdient. De bedoelde werkman, een kunstdraaijer, zocht namelijk op de eene of andere wijze de beweegkracht zijner draaibank te vermeerderen en ontdekte langs dien weg het middel, om de kracht van dat werktuig zoodanig te verhoogen, dat zij gelijk stond met die van 200 menschen; naar men verzekert, kan hij die zelfs nog veel hooger opvoeren. Zijne nog slechts op kleine schaal vervaardigde machinerie is thans voltooid en heeft, blijkens gedane proefnemingen, inderdaad reeds het bovengenoemd resultaat opgeleverd. Hij is nu bezig met een werktuig op eene veel grootere schaal aan te leggen, hetwelk tevens de eigenschap zal bezitten van in ieder industrieel établissement, van welken aard dit ook wezen moge, te kunnen worden toegepast. Indien deze tweede, meer uitgebreide proef naar evenredigheid zulke goede resultaten oplevert als de eerste, dan zijn de gevolgen der uitvinding niet te berekenen, omdat alsdan een enorm aantal stoommachines en de meeste, zoo niet alle werktuigen, wier beweegkracht groote kosten veroorzaakt, door deze uitvinding zullen kunnen vervangen worden.

ITALIE.

Het nieuwe Sardinsche cabinet is nu geconstitueerd. De generaal Della Marmora, minister-president, kan als de hervormer van het Sardinische leger beschouwd worden en heeft bij meer dan ééne gelegenheid bewezen, dat hij een even goed minister als veldheer is. Dabormida, de nieuwe minister van buitenl. zaken, is generaal bij het wapen der artillerie en senator; hij was in 1848 in het cabinet Pinelli minister van oorlog en in 1849 gevolmagtigde voor de onderhandelingen over den vrede van Milaan, dien hij mede onderteekend heeft. Hij staat bekend als zeer anti-Oostenrijksch gezind. Ratazzi, de minister van binnenlandsche zaken, is een goed redenaar, die soms zeer schep zijn kan en dus vele vijanden heeft; in den laatsten tijd stond hij met graaf de Cavour juist niet op den besten voet, doch is sedert de laatste krisis met dezen volkomen verzoend. De nieuwe minister van onderwijs, graaf Galerio Casati, is een Milanees en ijverig unionist; in 1848 was hij het hoofd der provisioneele regering te Milaan. De minister van openbare werken, de markies Monticelli, is een Genueesch edelman, die als een heldere kop en zeer arbeidzaam geschetst wordt. Men zegt dat de regering voornemens is, het effectief van de Sardinische armee te vergrooten en ook reeds bevelen heeft uitgevaardigd tot de onmiddelijke mobilisatie van de nationale garde in het Sardinisch-Lombardijsch koningrijk.

— De Turijnsche dagbladen brengen den tekst van het programma van het nieuwe ministerie van Sardinie. Men zoekt daarin te vergeefs eene aanwijzing van het tijdstip, waarop de constitutioneele staatsinstellingen in Sardinie weder in volle werking gebragt zullen worden; het behelst niets dienaangaande, maar het huldigt in het algemeen het constitutioneele regeringsstelsel. Het nieuwe cabinet (zoo leest men daarin) zal werkzaam blijven voor de ruimst mogelijke ontwikkeling der verhevene beginselen, welke de grootmoedige stichter onzer constitutioneele staatshuishouding tot grondslag van ons staatsregt heeft genomen, in het belang van zijn volk en als waarborg eener goede toekomst voor Italie, hetwelk in het invoeren van hervormingen en in de uitoefening der volksvrijheden, naar ons voorbeeld, het middel zal vinden, om te [...] raken tot die onafhankelijkheid, welke voor hetze[...] door Europa gewenscht en door het regt en de [...] schaving gevorderd wordt.

— Er bestaan ook te Turin, in den kring der [...]gering, veel bedenkingen tegen de oprigting van e[...] Italiaansch eedgenootschap. De *Opinione*, een minis[...]rieel blad van Turin, zegt: »De magteloosheid v[...] eedgenootschappen is een door de geschiedenis gesta[...] feit, en de vruchten der foederative verbindtenis [...] Duitschland zijn voorzeker niet geschikt, om ons t[...] navolging uit te lokken. Of zou men welligt in It[...]lie, Napels en Piemont onderling zulk een kam[...]strijd willen brengen, als in Duitschland tusschen Pru[...]sen en Oostenrijk wordt gevoerd?

«Doch in Italie zou de kampstrijd onder de bond[...]leden zich verder uitstrekken. Men wil door d[...] eedgenoodschappelijken band Sardinie in boeijen sla[...] en het dwingen om zich te voegen naar het regerin[...]stelsel der andere staten, waarmeê het zich niet k[...] vereenigen.

«Een eedgenootschap zou geen ander doel hebbe[...] dan alle willekeurige en reactionaire handelingen d[...] regeringen te regtvaardigen. Sardinie zou die handeli[...]gen wraken, maar altijd overstemd worden. Welli[...] zou het zelfs worden uitgenoodigd, om het voorbee[...] der andere staten te volgen; indien het weigerde, z[...] het met aanwending van dwangmiddelen bedreigd wo[...]den; dan zou het de bevolking van Italie oproepe[...] om zich aan zijne zijde te scharen, en het eedgeno[...]schap zou te niet gaan.

»Door de foederative verbindtenis zou Italie t[...] laatste geheel onder Oostenrijks magt geraken. Indi[...] in Toscane en Modena de omverworpene regering[...] hersteld wierden, dan zouden alle leden van het ee[...]genootschap, behalve Piemont, op de hand van Ooste[...]rijk zijn; en wie zou dan de regten der natie verde[...]gen, de nationale vlag in eere houden?

Het eedgenootschap zou niets anders dan een va[...] strik voor onze volksvrijheden zijn; de tusschenkom[...] van den Italiaanschen bondslag zou worden te baat g[...]nomen, om bij ons de constutionele regten te vernietige[...] Er zouden in die vergadering een aantal vraagstukke[...] te berde komen, welke alle in ons nadeel zouden worde[...] beslist. Zij zou eedgenootschappelijke wetsbepalingen o[...] de drukpers verlangen, en daarmede de vrijheid va[...] denken smoren. Zij zou eene wet op de uitoefening d[...] godsdienst voorstellen, waardoor de gewetensvrijhe[...] zou worden geweerd. Zij zou eene wet maken, die d[...] vrije uitoefening van het regt der burgers om te vergadere[...] en zich te vereenigen, onmogelijk zou maken. Korto[...] de bondsdag zou geene van de constitutionele waa[...]borgen, welke in onze grondwet gelegen zijn, onaa[...]getast laten.

»Het eedgenootschap zou aan Italie geen enkel voo[...]deel aanbrengen noch eenige kracht bijzetten. Het z[...] in tegendeel Italie's ontwikkeling stuiten, er alle vri[...]gevige denkbeelden smoren en enkel Oostenrijks vermeen[...] de regten doen gelden."

Ingezonden stukken.

De heer H. J. Lion heeft goedgevonden in het Bataviaasc[...] Handelsblad van Woensdag ll., onder den titel: Zelfverdedigin[...] eene zaak, waarin ik als lasthebber was betrokken, voor te stel[...] op eene wijze, die, terwijl zij moet dienen, om hem te zuivere[...] tegelijk een blaam werpt op mijne handelingen. — Ofschoon d[...] zaak wegens haar uitsluitend particulieren aard mij toeschij[...] minder geschikt te zijn ter behandeling in dagbladen en het publi[...] waarschijnlijk weinig belang stelt in de private betrekkingen v[...] den heer Lion, vermeen ik echter, nu het door hem ter beoorde[...]ling is opgeroepen, nu eene voorstelling van feiten gegeven word[...] die waarheid met onwaarheid zamenknoopend, mijne handeling[...] als onzinnig en ter kwader trouw doet voorkomen, nu d[...] voorstelling wordt gegeven op een toon, zoo gemoedelijk, dat [...] den schrijver de houding geeft van de miskende onschuld-zelve [...] aan anderen, op wier achting ik prijsstel en aan mij-zelv[...] verschuldigd te zijn *voor deze enkele maal* hetzelfde terrei[...] dat de heer L. zich heeft gekozen, te moeten betreden, om publie[...] den op mij gedanen aanval af te weren.

Ik zal door een naauwkeurig, daardoor eenigzins wijdloopig ve[...]haal het met den heer L. voorgevallene in het ware licht pog[...] te stellen.

Den 24 Sept. 1858 (niet Augs. zoo als de heer L. zegt) schre[...] de heer L. aan den heer Valck, dat hij, ten gevolge van een mon[...] gesprek van den vorigen dag, (waarin de hr. mr. van den Heuve[...] advokaat te Leiden, door den heer Valck als onderredacteur w[...] voorgesteld) hem de voorwaarden mededeelde, waarop hij iema[...] uit Nederland in die betrekking aan zich wenschte te verbinde[...] Het waren de volgende: de mede-redacteur moest de vertaling[...] uit 't Fransch en Engelsch verrigten, hem door den hoofdredacte[...] opgegeven en uitsluitend voor het B. H. bestemd, de proeven d[...] vertalingen corrigeren, op den morgen der uitgave van de co[...]rant met den hoofdred. 't correctie-werk voor de uitgave bez[...]gen en na elke mail met hem in overleg treden over het be[...] gebruik, dat van de mail-artikelen kon worden gemaakt; o[...] mogt hij geene hoofdartikelen plaatsen, voor zij aan het oorde[...] van den hoofdred. waren onderworpen. Hij zoude daarenteg[...] van niemand dan van den hoofdred. instructies hebben te volg[...] en eene bezoldiging van ƒ 250 s/m., telken jare met verhoogi[...] van ƒ 50 s/m. genieten; eindelijk werd opgegeven, dat geschikthe[...] in het schrijven van hoofdartikelen binnen eenige jaren tot [...] betrekking van hoofdred. zou kunnen leiden en dat op den onde[...]redacteur, zelfs bij waarneming der betrekking van hoofdred., [...] diens afwezigheid of bij ziekte, geene verantwoordelijkheid vo[...] de wet zou drukken.

Het voorstel namens den heer L. gedaan, scheen den heer v. [...] H. aannemelijk en met de mail van Januarij ll., ontving ik va[...] hem een pakket, bevattende 1o. een brief voor mij; 2o. een bri[...] voor den heer Valck; 3o. eene gezegelde procuratie op mij, o[...] met den heer L. te contracteren; eindelijk eene missive aan den he[...] L. *waarin ik als speciaal gemagtigd werd aangewezen, om met he[...] op de voorgestelde voorwaarden als basis te contracteren.* — Genoe[...] de brieven en procuratie waren van 20 Nov. 1858. — Na de lezi[...] en verzegeling van den brief aan den heer L (mij ter kennisna[...] open toegezonden) liet ik hem dien toekomen (in de zelfverdedigi[...] wordt deze missive stilzwijgend voorbijgegaan) met verzoek, o[...] plaats en uur op te geven, waar en wanneer ik met hem over [...] contract daarin vermeld kon handelen. — De heer L. vervoeg[...] zich daarop ten *mijnen* kantore, *Ik vertoonde hem de gezege[...] procuratie* (onvermeld in zijn artikel) en las hem uit den bri[...] van den heer v. d. H. het voorstel voor, om eenige kleine w[...]zigingen bij het sluiten van het contract in de opgegevene voorwa[...]den te brengen. — Het waren de volgende: de heer v. d. H. [...] in beraad, om liever met de redactie van het B. H. dan met de[...] heer L. persoonlijk te ageren, dewijl in het eerste geval zijne betre[...]king niet zou afhangen van overlijden of aftreden van den he[...] L; hij stelde voor zich voorloopig voor één jaar te verbinden [...] in het contract op te nemen, dat hij eerst eene maand na zij[...]

aankomst te Batavia in functie zou behoeven te treden, dat hij gedurende het eerste jaar geene hoofdartikelen zou behoeven te schrijven, dat hij bij aankomst een voorschot van ƒƒ 600 zou genieten, af te lossen in termijnen van ƒ 50 's m., en dat zijn inkomen van ƒ 250 op ƒ 300 s/m. zou gesteld worden

Alleen tegen de eerste en laatste wijziging had de heer L bezwaar, tegen de eerste, omdat hij beweerde, dat het B. H. vooreerst zonder hem als hoofdred. niet *kon* bestaan en door de aanneming der voorgestelde wijziging den heer v. d. H. dus geene meerdere zekerheid werd verschaft; tegen de laatste wijziging, omdat het finantieel der jonge courant eene dergelijke verhooging van tractement niet toeliet. — Ik nam gereedelijk genoegen in zijne weigering van deze beide punten, gemagtigd als ik daartoe was door de volgende zinsneden uit den brief van den hr. v. d. H., op het eerste punt„ dat hij de regeling daarvan geheel aan mijne voorzigtigheid overliet,-" op het tweede punt:» beproef ƒ 300 's m. te verkrijgen, doch sla spoedig toe voor ƒ 250". *Beide zinsneden even als het geheele overige gedeelte van den brief van den heer v. d. H., dat op 't sluiten van het contract betrekking had, heb ikzelf den heer Lion voorgelezen*, ook deze zinsnede:» zoo ik hier te lande voor het berigt uit de Oost mogt geplaatst worden (dat niet denkbaar is) en gij mogt dat lezen, vóór ik bij u was, meen dan niet, dat ik niet zal overkomen, ik bedank dan voor mijne betrekking hier te lande; zegt dat ook aan den heer L."

Binnen een half uur tijds waren de heer L. en ik qq. mr. van den Heuvell het over de voorwaarden eens.

De overeenkomst was dus mondeling gesloten, maar de heer v. d. H. verlangde een notarieel of minstens een schriftelijk contract. — *Dit werd door den heer L. onnoodig gerekend*! bij dergelijke overenkomsten, zeide hij, komt alles aan op goede trouw; van beide kanten kan men zich gemakkelijk, zelfs bij schriftelijk contract, van de verbindtenis losmaken; in het verzoek van den heer v. d. H. kon men het idée van den securen Hollander herkennen, enz. enz. Op mijn voorstel evenwel stemde hij er in toe het contract, bij wijze van aan mij qq. gerigte missive te teekenen, om het den heer v. d. H. toe te zenden, die daarop de reis kon aanvaarden. De heer L. verzoc t mij dien brief te stellen, daar hij- zelf door bezigheden daarin verhinderd werd. Dit geschiedde, en de volgende missive werd door hem geteekend

Mr. G. J. B. Henny

WelEdele Gestr. Heer,

Ik stem er in toe de voorwaarden der overeenkomst met den heer mr. van den Heuvell te wijzigen, als door U uit zijn naam is voorgesteld.

Mr. van den Heuvell wordt dus onder-redacteur van het B. H. op de volgende konditiën:

2o. Hij aanvaardt zijne betrekking, zoo hij verkiest, terstond na zijne aankomst te Batavia, anders hoogstens éénе maand daarna.

1o· Hij neemt op zich de vertalingen uit het Engelsch en Fransch in het Nederlandsch te bewerkstelligen, die hem door den hoofdred. worden ter hand gesteld en die *uitsluitend* bestemd blijven voor het B. H., zijnde hij tot geene andere vertalingen verpligt.

3o. Hij zal de proeven zijner vertalingen corrigeren op de gewone wijze 's avonds voor het uitgeven der courant.

4o. 's Woensdags en Zaturdags zal hij zich 's morgens te 8½ uur op het bureau in de stad moeten bevinden, ten einde met den hoofdred. gezamentlijk de verdere correctien en ander werk te verrigten, benoodigd tot het zamenstellen der courant.

5o. Telkens bij aankomst der mail, zal hij in overleg treden met den hoofdred. over 't beste gebruik, dat van de aankomende nieuwsbladen kan worden gemaakt in het belang van het B. H..

6o. Hij heeft van niemand bevelen te ontvangen dan van den hoofdred.

7o. Stukken van algemeen belang (hoofdartikelen) zal hij aan het oordeel van den hoofdred. moeten onderwerpen, alvorens die mogen geplaatst worden, aangezien deze volgens de wet alleen verantwoordelijk is voor den inhoud der courant.

8o. Het schrijven van hoofdartikelen is voor het eerste jaar niet verpligtend.

9o. Geschiktheid in het opstellen van hoofdart. kan binnen eenige jaren leiden tot de betrekking van hoofd-redacteur.

10o. Mr. v. d. H. ontvangt als bezoldiging twee honderd en vijftig gulden zilver 's m., die naar verloop van een jaar telkens met ƒ 50,— 's m. zullen worden verhoogd.

11o. Terstond bij zijne aankomst te Batavia kan de heer v. d. H. beschikken over een voorschot van zes honderd gulden zilver, welke de heer L. zal terug bekomen door inhouding van ƒ 50,— 's m. op zijn salaris tot de volle aflossing toe. De drie eerste maanden van het verblijf van Mr. v. d. H. te Batavia zullen er geene kortingen plaats hebben.

12o. Bij ziekte van den heer L. neemt Mr. v. d. H. tijdelijk de betrekking van hoofd-redacteur waar, evenwel zonder veranwoordelijk te zijn voor de wet.

13o. Mr. v. d. H. behoudt zich de vrijheid voor, om zich tevens als adv. en proc. te vestigen.

14o. Het contract verbindt partijen verloopig voor één jaar, te beginnen met den dag, waarop Mr. v. d. H. zijne betrekking aanvaardt.

Batavia 15 Januarij 1859. (get.) H. J. Lion.

Op 24 Jan. werd deze missive met de mail naar Leiden verzonden, waar zij blijkens postmerk den 17den Maart aankwam; *op dat stuk kon dus onmogelijk in April antwoord uit Europa worden ontvangen.*

Uit dit exposé blijkt:

dat er eene mondelinge definitieve overeenkomst tusschen den heer L. en mij q. q. Mr. v. d. H. is gesloten, waarvan een door den eersten geteekend schriftelijk bewijs naar Europa is overgezonden.

dat dus het beweren van den heer L., dat ik mij tegenover hem tot niets verpligtte, *mondeling* noch schriftelijk onwaarheid bevat, tenzij hij daaronder versta, dat ik mij- zelven *persoonlijk* tot niets verbond, 't welk ook niet van mij kon geëischt worden, daar ik alleen q. q. een derde handelde.

dat het *alleen aan den heer L.* heeft gelegen, dat er geen notariëel of gezegeld onderhandsch contract met mij q. q. tot stand kwam.

dat de bepaling der bezoldiging niet de minste moeijelijkheid heeft opgeleverd en dat het onwaar is, dat ik verklaard zou hebben, mij daardoor namens den heer v. d. H. niet *pertinent* te kunnen verpligten.

dat de heer v. d. H., ware hij terstond na ontvangst der kennisgave van het contract (einde Maart) scheep gegaan, bij eene reis van 110 dagen en de in het contract gestipuleerde maand rust, te Batavia eerst in de maand September in functie had behoeven te treden.

dat er geene nadere missive van den heer v. d. H. noodig was, om het contract als gesloten en verbindend te doen beschouwen.

Half Mei en de maand Junij verliep en er kwam geene tijding van den heer v. d. H. D. Ik erken gaarne, dat ik den heer L meermalen heb toegegeven, dat het niet schrijven van den heer v. d. H. aan hem minder beleefd was; ik ontken echter ten sterkste *ooit* den heer L regt te hebben toegekend, zich daardoor van alle verbindtenis ontslagen te rekenen. Middelerwijl verklaarde mij de heer L., dat hij niet langer kon wachten op hulp voor de redactie van het B. H. en dat hij den heer Roorda v. E. in de plaats van den heer v. d. H. wilde engageren, later (einde Julij) dat hij genoemden heer geëngageerd had en dat deze in de maand September in functie zou treden.

Twee omstandigheden worden voorgebragt door den heer L als bewijzen, dat ik in ontbinding van overeenkomst zou hebben toegestemd, 1o. omdat ik hem telkens *verzocht* heb te wachten met het engagement van den heer R., 2o. omdat ik niet geprotesteerd heb, toen het berigt aankwam, dat de heer v d. H. uitgezeild was. De feiten zijn waar, het daaruit getrokken gevolg is onjuist. Ofschoon ik toch in het engagement van den heer R. v. E. eene aanleiding zag, waarom de heer L mijn vriend bij zijne aankomst niet zoude willen aannemen, ofschoon ik dat engagement dus als eene feitelijke verbreking van het gesloten contract beschouwde, was het geene verbreking van contract in *wettelijken* zin. Wie kon den heer L verhinderen, meerdere personen aan zijne courant te verbinden? Eerst dan, wanneer, bij aankomst van den heer v. d. H., de heer L. weigerde hem als onder-redact. aan te nemen, eerst dan kon er van protest sprake zijn. Ik had dus geen regt den heer L. te verbieden, den heer R. v. E. aan zich te verbinden; ik *verzocht* hem, dit niet te doen, omdat ik wel begreep, dat de heer v. d. H. bij het bestaan van dat nieuwe engagement niet zou worden aangenomen, omdat ik begreep, dat bij dergelijke vervulling der voor mijn vriend bestemde plaats, de heer L. niet dan in regten tot nakoming der verbindtenis zou kunnen worden gedwongen, en dat dwang tot nakoming van een contract als het besprokene, tot niets anders aanleiding zou geven, dan mijn vriend tijdelijk eene onduldbare positie te verschaffen; van toen af (1) zocht ik naar eene andere betrekking voor den heer v. d. H, die, ware zij gevonden, aan alle moeijelijkheden met den heer L een einde zou hebben gemaakt, en toen ik 20 Aug. jl. (dus langen tijd nadat de heer R. v. E. was geëngageerd) kans meende te hebben, daarin te zullen slagen, verlangde ik van den heer L. die mij reeds meermalen gezegd had, dat hij zich van alle verbindtenis ontslagen rekende, een waarborg, dat hij, bij plaatsing in eene andere betrekking, den heer v. d. H. niet als aan *hem* verbonden zou reclameren. Die waarborg werd gegeven, maar de betrekking niet gevonden. Indien ik nu, zooals de heer L. beweert, reeds veel vroeger (volgens hem reeds in het begin van Junij) herhaaldelijk verklaard had in de oplossing der verbindtenis (voorloopige overeenkomst volgens het B. H.) toe te stemmen, waarom zoude ik dan nog op 20 Aug. eene verklaring als de genoemde hebben verzocht?

't Is volkomen waar, dat ik, wetende dat de heer L. niet meer van plan was, den heer v d. H. te accepteren, hem gezegd heb, dat het misschien 't best was, terstond naar scheepsgelegenheid om te zien, waarmeê de heer v. d. H. zou kunnen repatriëeren; het is ook waar, dat de heer L mij dit ontried, met aanbod van logies *voor de eerste dagen* en voorschot voor de passage; van schadevergoeding heeft mij echter de heer L. nooit gesproken; voorschot voor eene passage, die reeds betaald was, had geen zin, en het aanbod van den heer L., om mijn vriend te logeren, sloeg ik van de hand.

Ondertusschen had de heer v. d. H. plaats genomen op de Kosmopoliet, die in het begin van Mei zou vertrekken. De reis van het schip werd door onderhandelingen over het innemen van troepen vertraagd tot in het begin van Junij. Voor zijn vertrek gaf mij de heer v. d H., niet *van de reede van Hellevoetsluis* maar veel vroeger *uit Leiden*, kennis van zijn aanstaand vertrek, met verzoek dit aan den heer L. mede te deelen, 't geen terstond geschied is.

Na zijne aankomst te Batavia op 17 Sept. jl., vervoegde zich de heer v. d. H. op 18 en 19 Sept. ten huize van den heer L., waar hij hem den laatstgemelden dag aantrof. De heer Lion gaf alstoen als reden zijner weigering om hem te accepteren op, dat hij niet aan hem had geschreven en dat ik in het verbreken van contract had toegestemd. De heer v. d. H. antwoordde hiertegen, dat het eerste hoogstens eene onbeleefdheid was, waarin hij dan toch overtroffen werd door den heer L. zelven, die hem op zijn eersten brief niet had geantwoord, terwijl hij hem reeds tweemalen, eerst door den heer Valck, later door mij had laten zeggen, dat hij hem schrijven zoude, dat hij (v. d. H.) niet begreep, wat hij den heer L. zou hebben te schrijven gehad en dat dit in alle gevallen geene reden tot verbreking van een wettig gesloten contract kon zijn, dat hij nimmer gelooven zoude (tenzij ik hem dit zelf verklaarde) dat ik in verbreking van contract had toegestemd, dat ik buitendien daartoe geene magt had, daar ik blijkens de procuratie, waarvan hij den heer L. zelven kennis had gegeven, wel de magt had een contract te sluiten, waarop bij naar Indië zou vertrekken, niet om dat contract eens gesloten te verbreken.

De heer L. hield vol, dat ik had toegestemd, maar verklaarde evenwel »den heer v. d. H. de drie duizend gulden voor het eerste jaar wel present te willen geven." De heer v. d. H. antwoordde. »presenten verlang ik niet van u, maar nakoming van het contract." Hiermede liep de conferentie ten einde, terwijl de heer L. den heer v. d. H. uitnoodigde zich bij mij naar de waarheid zijner straks genoemde bewering te informeren en hem twee dagen later op zijn kantoor meê te deelen, of zijne bewering niet overeenkwam met de waarheid.

Het publiek oordeele of in dit gesprek is aangeboden, den heer v. d. H. à ƒ 250 's maands voor een jaar in dienst te houden (zoo als het H. B. zegt) met andere woorden het contract, dat slechts voor een jaar verbindend was na te komen. De heer L. stelt de zaak voor alsof de heer v. d. H. de naleving van het contract bij hem kwam eischen en toen hij zich daartoe bereid verklaarde, de onzinnigheid zou hebben gehad daarvoor te bedanken.

Denzelfden dag (niet twee dagen later, zoo als het B. H. insinueert) schreef ik wegens de op mij geworpene beschuldiging den heer L. de volgende missive, wier uitdrukkingen de heer L volgens zijn schrijven liefst niet wil karakteriseren, maar die hij *toch* gekarakteriseerd heeft (in een briefje aan den heer v. d. H.) als *onzin, die bij de oppervlakkigste lezing voor een kind duidelijk is*.

WelEd. Heer H. J. Lion.

Batavia

Batavia, 19 September 1859.

Wel Edele Heer!

Met groote verwondering vernam ik dezen morgen van den heer v. d. H., dat UEd. het in het met hem gehouden mondgesprek had laten voorkomen, als of ik in de verbreking van het tusschen hem en UEd. bij missive gesloten contract zou hebben toegestemd. Ik acht mij verpligt bij UEd. even als bij hem ten sterkste op te komen tegen deze voorstelling, die mij teregt aan de beschuldiging zou blootstellen, dat ik van de lastgeving van mijn vriend misbruik had gemaakt, om hem de betrekking, die hem de zekerheid van levensonderhoud verschafte, en voor welke hij uitsluitend uit Nederland overkwam, te ontnemen. Die voorstelling toch is geheel in strijd met de waarheid.

Wel verre van uit zijn naam in verbreking van contract te hebben toegestemd, heb ik telkens bij UEd. pogingen aangewend, om het engagement van den Heer Roorda uit te stellen; toen ik UEd. uit den brief van den Heer Rupe mededeeldc, dat de Heer v. d. H. scheep zoude gaan op de Kosmopoliet, geschiedde die met het uitdrukkelijk verzoek aan U, ten minste nog eene Mail te wachten, voor dat door U met den Heer Roorda gecontracteerd werd. Uw antwoord in tegenwoordigheid van den Heer Speet in diens Toko gegeven, sloeg dit verzoek af op den mijns inziens gezochten grond: »dat de Kosmopoliet wegens den oorlog wel niet zou uitzeilen". Ik heb er zelfs toen op gewezen, welke zware last, door Uw besluit, om den Heer v. d. H. niet te plaatsen, op mij werd gewenteld, daar ik natuurlijk den ouden academiebroeder zou moeten helpen en ondersteunen, eene taak voor mij, als jong advocaat, van bijna onoverkomelijke bezwaren.

Mij dunkt dat de herinnering aan dat enkele gesprek (voor hetwelk ik de getuigenis van den Heer Speet kan inroepen), de andere gelegenheden daargelaten, bij welke ik U, zonder getuige, verzocht heb te wachten met het engagement van een ander in de plaats van den Heer v. d. H., genoegzaam moet zijn, om UEd. te overtuigen, dat ik niet bewilligd heb in verbreking van contract, maar dat door U - alleen zonder mijne goedkeuring, dat contract feitelijk, door de plaatsing van den Heer R., is geschonden. — Ik heb echter nog een ander bewijs in handen, hetwelk iedereen kan overtuigen, dat ik mij niet op de door U beweerde wijze aan misbruik mijner lastgeving heb schuldig gemaakt.

Den 20 Augustus ll. (dus lang nadat de heer R. door UEd. als onderred. was aangenomen) schreef ik UEd., dat ik, nu door UEd. de plaats van den Heer v. d. H aan den heer R., was gegeven, moeite deed voor mijn vriend eene andere betrekking te verkrijgen en dat ik *ter mijner verantwoording* van UEd. verzocht eene verklaring, dat *van Uwen kant* het contract als verbroken werd beschouwd. Ik verzocht die verklaring juist, omdat *ik* het contract niet verbroken beschouwde en bij het zoeken eener andere betrekking, met reserve van alle regten mijns vriends tegen UEd., ten minste de zekerheid wilde hebben, door UEd. later niet aan 't contract te worden gehouden en dus geene twee engagementen voor hem tegelijk te doen bestaan. Had ik als lasthebber er reeds vroeger in toegestemd, dat het contract van mijn vriend met UEd. in der minne verbroken werd, dan had ik die gevraagde verklaring niet noodig gehad, want dan sprak het van zelve, dat geene regten door UEd. uit een contract konden worden ontleend, dat met toestemming van beide parteijen vernietigd was.

Ik kan het niet ontveinzen, Wel Edele Heer! dat de houding, dezen morgen door UEd. tegen mijn vriend aangenomen en de beschuldiging door UEd. op mij geworpen, een zeer pijnlijken indruk op mij hebben gemaakt. Door te zwijgen na zulk eene beschuldiging, zou het schijnen, alsof ik er in berustte en daarom alleen acht ik het mijn pligt, door de ter neêrstelling van de ware toedragt der zaak te protesteren tegen elke insinuatie van Uwen kant ten deze op mij geworpen.

Overigens vertrouw ik, dat ons beider wegen ver genoeg uit elkander loopen, om nimmer weder, in welke betrekking ook, met elkander in aanrakking te moeten komen en dat mij dus voor den vervolge van Uwen kant verdrietelijkheden zullen bespaard zijn, als die, welke ik in mijne qualiteit van lasthebber heb moeten ondervinden.

Ik heb de eer te zijn enz.

(get.) G. J. B. Henny.

De heer v. d. H. toenmaals van plan in regten te ageren (waarvan hij thans heeft afgezien, vooral om der aard der vereischte ingebreke stelling, die aanleiding zou kunnen geven dat de heer Lion hem ten gevolge der sommatie aannam, eene positie na kennismaking tusschen de H. H. v. d. H. en L. ondragelijk) schreef hem, in plaats van hem op zijn kantoor te gaan ontmoeten, het volgende:

WelEd. Heer H. J. Lion.

Batavia.

Batavia, 20 September 1859.

Wel Edele Heer!

Verhinderd om volgens afspraak UEd. in persoon te ontmoeten, neem ik de vrijheid UEd. schriftelijk mededeeling te doen,

1. dat de heer Henny mij niet alleen gezegd, maar mij ook door getuigen en schrift bevestigd heeft in mijne overtuiging, dat hij van zijnen kant noch heeft toegestemd in verbreking van het tusschen ons bestaand contract, noch heeft berust in de schending van dat contract van uwen kant.

2. dat hij daartoe buitendien geene magt had, daar de UEd. vertoonde magtiging op ZEd. wel strekte, om met UEd. een contract aan te gaan, *niet* om dat contract, eens aangegaan, te verbreken.

3. dat ik van Uwen kant binnen 24 uren een aanbod van schadevergoeding verwacht, wegens verbreking van contract, ten einde eene vordering in regten daartoe te voorkomen.

Ik heb de eer enz.

(get.) M. van den Heuvell.

waarop de heer L schriftelijk verzocht van verdere correspondentie verschoond te blijven.

Ik heb de onaangename taak volbragt, het slecht ingelichte publiek de particuliere zaak, door den heer L op zijne eigenaardige wijze voorgesteld, van mijnen kant naar waarheid mee te deelen. — Het publiek kieze thans tusschen mijne voorstelling der zaak en die van den heer L., volgens welke ik door eene reeks van dubbelzinnige handelingen, *zonder eenige aan te geven beweegreden*, eerst een mijner beste akademievrienden van de zekerheid van levensonderhoud heb beroofd, om hem en mij-zelven daarna in moeijelijkheden te wikkelen met een publicist, die een eigen orgaan heeft, om aan het publiek mede te deelen wat hij wil, en blijkens zijne zelfverdediging niet schroomt, dat orgaan te gebruiken tot bespreking van privaatzaken van eenigzins teederen aard.

Ik verklaar hierbij in geen verdere polemiek met den heer L. te zullen treden. G. J. B. Henny.

[1]) Vooral toen de heer L. zelfs voor de aanneming van den heer R v. E. en wetende, dat de heer v. d. H. met de *Kosmopoliet* zou uitkomen, die zeilklaar lag, als grond voor een nieuw engagement aanvoerde, dat dit schip om den oorlog wel niet zou zeilen. Als of zelfs in dat geval de heer v. d. H. niet met de mail had kunnen komen!

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR
September	26	Pruissisch	Delphin	J. W. Klein	Liverpool	27 Mei	Batavia
„	—	Nederlandsch	Baron van Hardenbroek	H. C. A. Hennij	Batavia	24 Sept.	Amsterdam
„	29	Engelsch	Blanch	L. Care	Sunderland	26 Mei	Hongkong
„	—	Amerikaansch	Quick Step	C. H. Odell	Batavia	26 Sept.	Padang
„	30	„	Luchy Star	B. W. Breston	Amoy	17 Aug.	New-York
„	—	Fransch	Ta Savette	Dereest	Havre	18 Junij	Hongkong
„	—	Nederlandsch	Hendrina	C. M. Pompe	Shields	1 „	„
„	—	„	Henriette Louise	J. N. Dekker	Amsterdam	7 „	Singapore
„	—	Amerikaansch	Euzeka	T. M. Pease	op Walvisch vangst		
October	1	Engelsch	Sea	D. Duimmond	Launceston	1 Sept.	Singapore
„	—	Bremer	Ocean Cheld	J. Wevike	Swantco	21 Junij	Shanghae
„	—	Amerikaansch	Presolute	Sheriff	New-York		„
„	—	„	Judith	R. S. Brown	Whampoa	27 Aug.	New-York
„	2	Engelsch	Robert Henderson	A. Walker	Liverpool	4 Julij	Hongkong
„	—	„	Mary Ann	J. Alexander	Hamburg	23 Junij	„
„	—	Amerikaausch	Mandavin	G. W. Pavrot	Foo-Chow Foo	26 Aug	New-York

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
October	2	Nederlandsch	schip	van Galen	J. R. Smit	Nederland
„	—	„	„	Willem Kroonprins der Nederlanden	W. J. de B. Zetteler	„
„	—	„	„	Honingbij	J. van der Valk	Cheribon
„	—	„	„	Stad Leijden	A. Dekker qq.	Tjilatjap en Nederland
„	—	„	bark	Henriette Elisabeth Susanna	Meijboom	Passoeroean
„	—	„	„	Henriette	J. van Loenen	Banka
„	—	„	„	Euterpe	A. Kuijpers	Soerabaija
„	—	„	„	Valparaiso	H. K. Smit	Nederland
„	—	„	„	Joan	C. Laseur	Amsterdam
„	—	„	schip	Ary Scheffer	J. G. Kunst	Nederland
„	—	„	bark	Herman de Ruiter	P. J. Feijnt	Soerabaija
„	—	Ned. Indisch	brik	Fathus Seroer	Said Bagaweer	Balie via Samarang
„	—	Pruisisch	bark	Johann Martin	G. Radman	Cheribon
„	4	Nederlandsch	„	Ottolina	J. J. Prange	Nederland via Pangool en Patjitan
„	—	Ned. Indisch	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang via Cheribon
„	5	Nederlannsch	bark	Landbouw	P. A. Kleijnenberg	Nederland
„	—	„	„	Magdalena	J. Kooij	Pecalongan
„	—	„	schoener	Argo	Scherpbier	Nederland
„	—	Hamburgsch	bark	Magdalena	Hendricksen	„
„	—	„	schip	Elbe	Muelenroed	Tagal
„	—	Oldenburg	schoener	Alfred Herman	W. Brummer	Sydney

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
October	1	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Samarang	30 Sept.	Landberg, Bez. de Bie & Co.
〃	—	〃	bark	Kalimaas	Said Moh. Segaf	Pecalongan	14 〃	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	—	Nederlandsch	schip	Ridderkerk	H. Teerlink	Melbourne	1 〃	B. Kopersmit & Co.
〃	—	〃	〃	Sophia Koningin der Ned.	L. A. Klein	Singapore		Schimmelpenninck & Co.
〃	—	〃	〃	Anna Elise	C. J. Jaski	〃		Paine, Stricker & Co.
〃	2	Ned. Indisch	bark	Oosterling	J. H. Walter	Samarang	30 Sept.	N. H. M.
〃	—	〃	brik	Tartar	Tan Ingoan	Pecalongan	29 〃	Gezagvoerder.
〃	—	Deens	bark	Herluf Trolle	A. C. Wandal	Kopenhagen	28 Mei	C. Bahre & G. Kinder.
〃	3	Nederlandsch	〃	Johannes Anthonius	F. Metz	Macao	7 Aug.	Landberg, Bez. de Bie & Co.
〃	—	〃	〃	Antonia Petronella	A. Voorendijk	Soerabaija		Schimmelpenninck & Co.
〃	—	Ned. Indisch	brik	Antoinette	F. Chasteau	Macasser	4 Sept.	Cassalette & Co.
〃	4	Nederlandsch	schip	Japan	Muller	Rotterdam		van Ommeren Rueb & Co.

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Adèle*	H. B. R. Jaski	Amsterdam	Haager & Schuurman.
〃	〃	Pauline*	B. J. Post		〃
〃	〃	Cosmopoliet*	Westenink	Tagal	〃
〃	schip	Zaanstroom	R. L. Schaap	Exp. Boni	Schimmelpenninck & Co.
〃	bark	Canton	H. J. Tweehuijs	Exp. Boni	〃
〃	〃	Jacobus	van Loon		〃
〃	〃	Eduard Maria	M. F. Remmers		〃
〃	〃	Padang	Zwart		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	〃	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
〃	〃	Maleijer	Bok		Busing, Schröder & Co.
〃	brik	Koerier*	T. A. Rotgans		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	bark	St. Jan*	Lammerts	Exp. Boni	〃
〃	〃	Catharina Maria	J. A. Ballot		〃
〃	〃	Neerlands Koningin	Geerling		〃
〃	〃	Geertruida Maria*	J. Mulder Dreuht	Exp. Boni	〃
〃	schip	Doctrina en Amicitia	Straatman	Nederland	〃
〃	〃	Philips van Marnix*	E. van Duijn	Exp. Boni	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Biesbosch*	J. H. Mugge	Exp. Boni	〃
〃	bark	Nicolaas Witsen			〃
〃	〃	Jacoba Helena*	J. Swart	Exp. Boni	〃
〃	〃	Nederland en Oranje	P. C. Rosier		〃
〃	〃	Joan Melchior Kemper	J. van Salm	Nederland	〃
〃	schip	Tonia*	C. F. Zeeman		〃
〃	〃	Kosmopoliet*	J. Bouten		〃
〃	〃	Stad Dokkum*	N. van der Werff	Exp. Boni	Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Staatsraad van Ewijck	de Winter	Exp. Boni	Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld	Exp. Boni	J. Cezard & Co.
〃	bark	Loevesteijn	Vonck	Exp. Boni	〃
〃	〃	Robertus Hendrikus	Mulder	Exp. Boni	〃
〃	brik	Bengalen			〃
Ned. Indisch	schip	Fathool Mobarak*	Said bin Segaf		Buijs, Jacobsen & Co.
〃	bark	Saijool Gair*	Sech Basarahiet	Cheribon	〃
〃	〃	Fatas Banjermassing*	Sarief Mohamad		〃
〃	brik	Vernon*	C. Brodie	Cheribon en Pecalongan	〃
〃	〃	Kalimaas*	Said Moh. Segaf	Cheribon	〃
〃	〃	Antoinette*	F. Chasteau	Makasser	Cassalette & Co.
〃	〃	Cheribon Packet*	Massingham		Pandel & Stiehaus.
〃	schoener	Chieftain*	Kruijmel	Billiton	Reynst & Vinju.
Engelsch	bark	Gaze Hound*		China	Maclaine, Watson & Co.
Amerikaansch	〃	Game Cock*	Jayne	Shanghae	Paine, Stricker & Co.
Fransch	〃	St. Jean*	Willitte		J. Cezard & Co.
Bremen	schip	Fides*	Arfmann		C. Bahre & G. Kinder.
Deens	bark	Herluf Trolle*	A. C. Wandall		〃
Pruissisch	schip	Dolphin*	Klein		Busing, Schröder & Co.
Zweedsch	〃	Kronprinsen*	C. E. Borhur		Pitcairn, Syme & Co.
Hanover	bark	Esperance*	H. A. Feijen	Siam	E. Moormann & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN
September	21	Ned. Indisch	bark	Krabbe	Mardam	Pasoeroean
〃	23	〃	〃	Talsma	H. A. Tholen	Banjermassing
〃	—	〃	〃	Risgil Haer	Sech Allen	Bima
〃	—	〃	〃	Faulke Nassar	J. H. van Garling	Riouw
〃	—	〃	〃	Samarang	A. M. Swarts	Batavia
〃	—	〃	〃	Salim	Sech Achmt. Baoezeer	Banjermassing
〃	—	〃	〃	Bacht Mastora	Said Alhabassij	Singkawang
〃	—	〃	〃	Abbool Hassim	Said Alhabassij	〃
〃	24	〃	bark	Hing Aan	Hadjie Seman	Balie
〃	—	〃	stooms.	Oenarang	A. Tholen	Samarang
〃	—	Engelsch	bark	Anna Dixon	Th. Eves	New-Castle
〃	—	Nederlandsch	〃	De Prins Veldmaarschalk	D. L. Imminck	Batavia
〃	—	〃	〃	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kalm	Tagal
〃	25	〃	〃	Clio	J. O. Wijnmalen	Pecalongan
〃	—	〃	〃	Calijpso	D. R. Nollos	Amsterdam
〃	29	Z. M.	〃	Transportschip Merwede	Luit t/z. 1 kl Kruisse Pilaer	Grissee
〃	—	Nederlandsch	〃	Maria Catharina	H. C. de Bos	Batavia

Vertrokken schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	NAAR
September	22	Ned. Indisch	bark	Inghien	Tjang Tiang-an	Balie
〃	—	〃	〃	Dorothea Henriette	D. Smit	Banjermassing
〃	—	Nederlandsch	〃	Helena Constantia	P. H. Donema	Makasser
〃	23	〃	〃	Joan Melchior Kemper	J. K. Salm	Nederland
〃	—	Ned. Indisch	schoener	Coquette	J. van Zalingen	Panaroekan
〃	24	〃	bark	Foolkool Pair	Sech Aboebakar	Singapore
〃	—	〃	〃	Elmashoor Balhair	Said Segaf	Sumanap
〃	—	〃	〃	Venus	Jan	Balie (Badong)
〃	25	〃	stooms.	Padang	A. Guijot	Batavia
〃	—	Nederlandsch	bark	Vereeniging	J. de Jongh	Nederland
〃	—	Ned. Ind	〃	Faid Alim	Said Albassij	Sumanap
〃	26	Noorweegsch	〃	Favoriten	P. Kaurin	Nederland
〃	27	Fransch	〃	Jessore	C. Gachet	Frankrijk
〃	—	Ned. Indisch	〃	Krabbe	Mardam	Pasoeroean
〃	—	Nederlandsch	〃	Marianne	H. H. Gronbech	Nederland
〃	28	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Batavia
〃	—	〃	bark	Hing Goan	Intje Aloewie	Balie (Boleling.)

In lading liggende schepen *te Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING	AGENTEN.
Ned. Indisch	schip	Alhamdanie	Said Alhabassij	Cheribon en Batavia	Mac Lennan & Co.
Amerikaansch	〃	Spitfire	J. W. Areij		Fraser, Eaton & Co.
Nederlandsch	〃	Regina Maria	Ouwehand	Nederland	
〃	〃	Goede Verwachting	Van Lindonck	Nederland	〃
〃	〃	Dirk Arnold	de Veer	Nederland	〃
〃	〃	Walcheren	K. Hoek	Nederland	〃
〃	〃	Zeeland	H. P. Hazewinkel	Rotterdam	〃
Engelsch	〃	Royal Sovereign	J. Vibert	Nederland	〃
Hamburgsch	〃	Herschel	Hauschild		〃
Nederlandsch	〃	Cornelis Wernard Eduard	Bakker	Nederland	Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
〃	〃	Arlequin	Singer		〃
〃	〃	Macao	J. Krol		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Bommelerwaard	Loos		〃
〃	〃	Commissaris des Konings van der Heim	van Zanten		〃
〃	〃	Jeannette Agatha	Cleijndert		J. F. van Leeuwen & Co.
〃	〃	Borneo	De Best	Nederland	〃
〃	〃	Pieter Corneliszoon 't Hooft	N. Koens	Nederland	〃
〃	〃	Prins Maurits	J. J. Bart		〃
〃	〃	Aegidia en Paulina	T. K. Veldman	Exp. Boni	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Admiraal van Heemskerk	Koning	Nederland	〃
〃	〃	Marianne	H. P. Gronbeck	Amsterdam	〃
〃	〃	Gebroeders Houtman	C. J. Bax		〃
〃	〃	Samuel Hendricus	A. G. Bouten		B. J. van Eck & Co.
〃	〃	Vesta	J. P. C. Gerrebrands	Holland	〃
〃	〃	Staatsraad Baud	T. de Jong	Nederland	〃
〃	〃	Bulgersteijn	B. Verhagen	Exp. Boni	E. ten Brink & Co.
〃	〃	Ida Willemina	B. P van Wijland	Exp. Boni	〃
〃	〃	Nieuw Lekkerland	Hoffmann	Nederland	〃
〃	〃	Java Coerier	G. Diepering	Amsterdam	P. Kervel & Co.

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 4 OCTOBER.

Arak, *f* 38,— afgedaan.
Koffij, Java *f* 34 @ *f* 35,—
———, Padang, niet aan de markt.
Suiker N°. 16 *f* 17,25.
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju *f* 14,— p. kelder, in Consumptie.
Rijst, Indramajoe met zakken, *f* 187,50.,—
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 135,— @ *f* 145,—
———, 〃 〃 2de kwaliteit, *f* 110,— @ *f* 130,—
———, Carga *f* 100 @ *f* 105,—
Wisselkoers op Holland, *f* 103½ @ *f* 104%,— Engeland, *f* 11⅞ Singapore *f* 2.75 China *f* 2.80,— @ *f* 2.85 Calcutta *f* 122,— nominaal.
———, Gouvernement, 103%.

TE SOERABAIJA, DEN 29 SEPTEMBER

Suiker *f* 19½ @ *f* 17,—
Koffij, nominaal.
Rijst, (Carga) ℔ koijang *f* 110 @ *f* 130,—
idem (witte) 〃 〃 *f* 150 @ *f* 160,—
Koehuiden ℔ pic.
Arak ℔ legger *f* 48 @ *f* 50,—
Olie (Klapper.) *f* 20,—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten *f* 8,—
Rotting *f* 8 @ *f* 9,—
Wisselkoers. *f* 103 @ 104%

TE SAMARANG, DEN 30 SEPTEMBER.

Koffij, thans niet ter markt.
Suiker N°. 16, *f* 17,—
Indigo, *f* 3,95,— afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie.
Buffelhuiden, *f* 45 @ *f* 50,— ℔ kodie.
Staart Peper, *f* 66,—
Rijst ordinair wit, *f* 145 @ *f* 150,— ℔ koijang @ 28 picol. zonder zakken.
〃 carga 〃 *f* 115 @ *f* 130,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 17,—
Katjang 〃 *f* 15,—
Rotting *f* 8 @ *f* 9,—
Kadjang Matten, *f* 9,—
Wisselkoers op Holland 6/m. 103%.

TE PASOEROEAN, DEN 28 SEPTEMBER.

Suiker N°. 16 ℔ pic *f* 17,—
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 140,—
Id. (carga) 〃 〃 〃 110,—
Olie, (klapper) 〃 pic. 〃 28,—
Id. (katjang) 〃 〃 〃 17,—
Wisselkoers *f* 102 @ *f* 103,—

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 28 September 1859.

79,492-52 pic. Suiker, oogst 1859.
108,160-83 〃 Koffij 〃 1859.

Den 28 September waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd, uit den oogst van 1859.
Gouv. levering.

DER FABRIEK		PIC. SUIKER.
Wangoon Redjo,		5,612—76.
Ardjo Sarie,		9,879—96.
Ardie Redjo,		10,274—85.
Yoso Wilangoon,		6,901—66.
De Hoop,		7,186—30.
Djacatra Oost,		7,159—50.
De Onderneming,	a	11,050—07.
Wono Redjo,		8,727—10.
Kloerahan,	a	10,304—04.
De Goede Hoop,		6,860——.
Gaijam,		10,887—05.
Becassie Oost,		5,662—69.
Dankbaarheid,		4,389—83.
Soeko Redjo,	a	7,500—08.
Kawis Redjo,		7,419—23.
Tarie Redjo,	a	3,000—10.
Pleret,		5,702—41.
Te Zamen		127,976—07 pic. Suiker
		107,650—33 〃 Koffij.

N. B. van de fabrieken met a geteekend is de Gouvernements levering ... loopen

HANDELSBERIGTEN.

AAN- EN UITVOER TE BATAVI[A]

VAN DEN 26 TOT EN MET DEN 28 SEPTEMBER 1859.

Aanvoer.

Van Rotterdam per Ned. bark *Doelwijk*, gez. Zwart, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

ene partij steenkolen, 20 vn. vleesch, 150 vs. boter, 20 ks. kaas, *W. Cor... Vries.*
100 hammen, 12 kn wijn, 100 vs. boter, 25 ps. ger. vleesch, *L. Platon e...*
200 vs. boter, 2 kn. spiegels, 100 vs. spijkers, *Agenten.*
31 oxh. wijn, *J. Cezard en co.*
3 kn. diversen. *C. Bahre en G. Kinder.*
4 zakk. spijkers, 30 ijzeren platen, *Fieves.*
150 vs. spijkers, *Spaanderman.*
50 led. leggers, *van Ommeren, Rueb en co.*
50 led. leggers, *E. Moormann en co.*
3 rijtuigen, *Gezagvoerder.*

Van Nederland per Ned. bark *Sirius*, gez. Mulder, agt. B. Kopersmit en co.

483800 ℔ steenkolen, *N. H. M.*
50 hammen, *Pesch.*

Van Nederland per Ned. schip *Herman de Ruijter*, gez. Feijnt, agt. van Ommeren, Rueb en co.

een partij steenkolen, *N. H. M.*

Van Japan per Ned. schip *den Elshout*, gez. Bonjer, agt. van Ommeren, Rueb en co.

een partij steenkolen, 6 doll. Jap. voorwerpen, *Schimmelpenninck en co.*
420 kn. boomwas, 1 kt., 1 pak mex. dollars, *Order.*
450 kn. boomwas, 30 do. lakwerk, 1 do. kobangs, *Haager en Schuurman.*
1 kt. pleetwerk, *G. Wilson en co.*
140 st. planken, 4 kn. lakwerk, *van der Meulen en co.*
2 kn. diversen, *C. Bahre en G. Kinder.*
40 kn. diversen, *Pandel en Stiehaus.*
een partij steenkolen, 169 kn. porcelein, 20 do. bronswerk, 1 do. bamboew... 6 pakk. ijzerwerk, 1 kt. papier en lantaarns, 11 do. tandpoeder, 250 do. ... tjauw, 100 do. arrowroot, 295 do. payongs, 200 md. aardewerk, 553 p... bezems, 500 ks soija. 800 martevanen, *Gouvernement.*

Van Nederland per Ned. schip *Robertus Hendrikus*, gez. Mulder, agt. J. Cezard en co.

20 led. leggers, eene partij touwwerk, pompleder, zeildoek, *Agenten.*

Van Indramaijo per Ned. bark *Valparaiso*, gez. Smit, agt. Haager en Schuurman.

17 coll. provisien, 100 pic. rotting, 50 legg arak, 969 pic. suiker, 5400 ... rijst, *Order.*

Van Padang per Ned. bark *Catharina Maria*, gez. Schuchard, agt. Maclaine, Watson en co.

562 pic. rotting, 210 do. koffij, 600 ps. koehuiden, 870 do. rijst, 11 do. ... 18 kn. rum, 24 do. bitter, 3 kruik. stroop, 2 kn. haring, 5 do. can... do. kramerijen, 4 do. rolpens, 4 do. likeuren, 1 do. lampen, 1 do. m... waren, 2 do. was, 330 do. benzoin, *Order.*
890 kn. kop. duiten. *Gouvernement.*

Van Riouw en Banca per Ned. bark *Zeeploeg*, gez. Kramer, agt. Haager en Schuurman.

48 pic. gambier, 53 do. zw. peper, een partij hout, ...
9511 pic. tin, 39678 ℔ do. 73878 do. ijzer, *Gouvernement.*

Van Sydney per Ned. bark *Koningin*, gez. Möller, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

1?? ks. pijpen, *Agenten.*
? zakk. tarwe, 218 tonn. steenkolen, *Order.*

Van Nederland via Padang per Ned. bark *Magdalena*, gez. Kooij, agt. Haager en Schuurman.

146 kn. wit katoen, 1 do. a. r. do. 5 do. woll. dekens, 10 rol. lood, ... pic. rotting, *N. H. M.*
15 ks. cognac, 1 do. modewaren, 3 do. Jap. paijongs, 1 do. zijde, *Agenten.*
40 pic. koffij, *Yap Ban.*
1 kt. diversen, *Order.*

Uitvoer.

Naar Samarang en Soerabaija per N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden*, gez. Kloppenburg, agt. Maclaine, Watson en co.

53 kn. koopmanschappen, *Tan Hoat.*
82 coll. provisien, ½ aam azijn, 18 coll. verfwaren, 4 do. breewerk, 2 vn. ... 1 do. vernis, 1 rol zeildoek, 2 kn. prints, 17 vn. vleesch, 12 do. boter... bn. drills, 2 vn. boonen, 2 ps. machines, uit entrep. *Agenten.*
12 bn. drills, 2 kn. goederen, *Sech Moh. Basandiet.*
2 kn. speelgoed, 1 wagen, uit entrep. *Reynst en Vinju.*
? kn. zijde, uit entrep. *Said Aloewie Segaf.*
49 ks. madapoll., *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. chitzen, *Tan Songbo.*
6 kn. gedr. katoen, *G. Wilson en co.*
32 kn. madapoll., *B. Kopersmit en co.*
1188 st. spiauter, 20 pic. kruidnagelen, *J. Anthoon.*
13 bn. lijnwaden, uit entrep. *Tolson, Hunt en co.*
176 vn. provisien. 14 do. genever, 21 kn. wijn, 2?00 ℔ brood, 5 kn. ge... middelen, 45 do. amphioen, 20 vn. vleesch, *Gouvernement.*
2 kn. ongebl. katoen, 8 do. wit do. 1 do. zeildoek, *Tjie Yookie.*
10 kn. ongebl. katoen, 8 wit do. *Yap.*
25 vn. meel, *B. Andreas en co.*

Naar Boni via Samarang per Ned. schip *Louis Meijer*, gez. Holtgreve, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

3 vn. gez. vleesch, *Agenten.*
8 keld. zuren, 2 ks. bitter, 1 coll. provisien, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Bordeaux via Samarang per Fr. bark *Johanna*, gez. Wetzel, agt. C. Bahre en G. Kinder.

241 pic. gomelastiek, 190 do. rotting, 700 do. rijst, 41 do. buffelhoorns, 16... koffij, 150 do. tin, 70 do. gomdammer, 15 kn. koopmanschappen, 2 do... joe poetie olie, 100 ℔ foelie, 50 do. notenmuskaat, 10/m. rott. stokken, ... sing, *Schröder en co.*
3 pic. koffij, *Leroux en co.*
1 kt. diversen, 1 oxh. wijn, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Nederland per Ned. bark *Zeenimph*, gez. Witzen Elias, agt. Haager en Schuurman.

20 vs. haring, *Aan boord gebleven lading.*
80 pic. rotting, 3312 do. koffij, 6001 do. suiker, 401 do. nooten, *N. H. ...*

Naar Nederland via Pecalongan en Indramaijo per Ned. schip *Ouderkerk a/d. Amstel*, gez. Kramer, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

5716 pic. suiker, 50 legg. arak, 2 ks. gember, 48 coll. provisien, 10 ham... 8 fl. gedr. vruchten, 10/m. sigaren, uit entrep. *Agenten.*

Naar Nederland per Ned. schip *Maria Anna*, gez. Overgauw, agt. van Ommeren, Rueb en co.

108 kn. kop. duiten, *Gouvernement.*
3000 pic. suiker, 6700 do. rijst, 194 do. rotting, 10 coll. diversen, *Agent...*
1 kt. diversen, *Jonker en Zuur.*

Naar Singapore per Amer. schip *Quick Step*, gez. Codell, agt. Paine, Stricker en co.

195 pic. gomelastiek, 100 do. gomdammer, 25 do. cubeben, 200 do. m... 1200 ps. buffelhuiden, 600 bn. drills, uit entrep. *Agenten.*

Aangekomen Passagiers te Batavia

van den 1 tot en met den 4 October 1859.

Met het N. I. stooms. Oenarang, Kapt. S. van Hulsteijn, Kapitein Ben... heeren A. Cramerus en echtgenoot, Beer, Reins, Stumpff, Gronovius, We... van den Bor, Maret, Meijer, Austerman, Musquetier, von Hemert, V. de ... mevrouwen Graafland, Moltzer en Winkelhagen en mejufvr. Honig van Sam...
Met de N. I. brik Tartar, gez. Tan Ingoan, de heer J. B. Scharff van ... longan.

Vertrokken Passagiers van Batavi[a]

van den 1 tot en met den 4 October 1859.

Met de Ned. bark Euterpe, Kapt. A. Kuipers, de heer G. A. W. Rieth... Soerabaija.
Met de N. I. stoomb. Samarang Packet, Kapt. J. F. Scheel, Z. M. ... naar Samarang via Cheribon.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.